

GEMEENTE
WIJCHEN

**Onderzoek sociaal maatschappelijke voorzieningen
in Bergharen en Hernen/Leur**

Bergharen & Hernen/Leur

de voorzieningen *in* en *op* orde
voor twee leefbare kernen

Uitgebracht aan:

Leefbaarheidsgroepen van Bergharen en van Hernen/Leur

Seinpost Adviesbureau BV

Ton Peters

Lars Pijlman

Bas Lodder

Projectnummer: 35044

Waalwijk, maart 2016

© Seinpost Adviesbureau BV. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	Blz. 4
2.	Voorkeursscenario	6
2.1	Zorg	
2.2	Onderwijs	
2.3	Sport & Bewegen	
2.4	Cultuur en Recreatie	
2.5	Economie en Ondernemen	
3.	Uitkomsten onderzoek	14
3.1	Deskresearch	
3.2	Trends & Ontwikkelingen	
3.3	Behoeftesonderzoek	
3.4	Condiëtiemeting dorpshuizen	
3.5	Actualisatie behoeftenonderzoek binnensportaccommodaties	
3.6	Uitwerking voorkeursscenario	
4	Proces	24
4.1	Gesprekken projectgroep	
4.2	Thematafels	
4.3	Versnellingskamers	
5	Tot slot	29
5.1	Conclusies	
5.2	Roadmap	
6	Bijlagen	31
6.1	Bijlage 1: Resultaten eerste verkenning Bergharen en Hernen/Leur	
6.2	Bijlage 2: Best practices	
	Overige bijlagen separaat ter inzage	

1. Inleiding

In dit hoofdstuk leest u over de aanleiding en de opzet van het onderzoek, wie er bij betrokken waren en hoe dit document is opgebouwd.

Bergharen en Hernen/ Leur gezamenlijk op zoek naar een optimaal voorzieningenniveau

Seinpost heeft in opdracht van de Leefbaarheidsgroepen van Hernen/Leur en Bergharen een onderzoek uitgevoerd naar de behoefte én haalbaarheid aan (sociaal-maatschappelijke) voorzieningen en de hierbij passende huisvesting in Bergharen en Hernen/ Leur. Er is hierbij een brede doelstelling geformuleerd; de centrumfunctie en leefbaarheid van beide dorpen moet worden versterkt.

Voor het onderzoek is rekening gehouden met het specifieke karakter van beide dorpen. Dit betekent maatwerk. Voor de 'huisvesting' vormen de huidige dorpshuizen de basis. Breed draagvlak voor de (uiteindelijke) voorstellen vormt een belangrijke voorwaarde.

Centrale vraagstelling

De centrale vraagstelling voor de opdracht is:

'Wat is de behoefte en haalbaarheid in de gemeenschap van Bergharen en Hernen/ Leur aan sociaal maatschappelijke voorzieningen - waaronder accommodaties voor sport en bewegen - en hoe kan dat ingepast worden in de huidige accommodatie van de dorpshuizen in Bergharen en Hernen/ Leur zodat de centrumfunctie en leefbaarheid van beide dorpen wordt versterkt.'

Leeswijzer

De uitkomsten op de vraagstelling zijn vertaald in een voorkeursscenario voor beide kernen. Dit voorkeursscenario wordt in hoofdstuk 2 toegelicht.

In hoofdstuk 3 en 4 wordt ingegaan op de argumenten die tot het voorkeursscenario hebben geleid. Deze bouwstenen zijn zowel inhoudelijk als procesmatig van aard. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de verschillende onderzoeksstappen die gedurende het traject zijn uitgevoerd. Zo is er deskresearch verricht, zijn landelijke trends & ontwikkelingen in beeld gebracht en is er een behoefteonderzoek naar sociaal maatschappelijke voorzieningen onder de bewoners van beide kernen uitgevoerd. Ook is het in 2008 uitgevoerde onderzoek naar de behoefte aan binnensport accommodaties geactualiseerd.

Hoofdstuk 4 gaat in op het doorlopen proces. De overleggen met de projectgroep, de thematafel gesprekken, de versnellingskamers en de dorpsinformatiebijeenkomsten. Wat hebben deze bijeenkomsten opgeleverd, welke keuzes zijn gemaakt? In de conclusie (hoofdstuk 5) gaan we in op de mogelijke uitvoering. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een roadmap.

2. Voorkeursscenario

Alle onderzoek- en processtappen hebben geleid tot een evenwichtig samengesteld portfolio aan (sociaal-maatschappelijke) voorzieningen voor Bergharen en Hernen/Leur. Alle bewoners van de dorpen zijn in de gelegenheid gesteld om hun input te leveren. Belanghebbenden rond de thema's Zorg, Onderwijs, Economie & Ondernemen, Sport & Bewegen en Cultuur & Recreatie waren actief betrokken bij de uitwerking. Kortom, er is volop geïnvesteerd in draagvlak.

In dit hoofdstuk wordt het ontwikkelde voorkeursscenario toegelicht. Per thema komen aan bod de ambitie, ruimtelijke implicatie(s) en gevolgen voor de samenwerking. Maar eerst wordt de kern van het voorkeursscenario beschreven.

Bergharen en Hernen/ Leur kiezen voor vernieuwing van het voorzieningenniveau

'Het versterken van de centrumfunctie en leefbaarheid van de dorpen/kernen Bergharen en Hernen/Leur'. Zo luidt de centrale ambitie van de projectgroep die dit onderzoek heeft begeleid. Deze projectgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van en namens beide leefbaarheidsgroepen. Er zijn diverse scenario's voor het voorzieningenniveau de revue gepasseerd, waarbij ambities en realisme van tijd tot tijd op gespannen voet met elkaar stonden. Ook kan niet worden ontkend dat de belangen van de leefbaarheidsgroepen niet altijd 'synchroon' liepen.

Het is daarom des te verheugender te kunnen constateren dat er nu een voorkeurscenario is ontwikkeld waar de projectgroep volledig achter staat. Ook in de overtuiging dat daarmee de hoofddoelstelling het beste wordt gerealiseerd en recht wordt gedaan aan de specifieke (bewoners)wensen van de verschillende dorpen/kernen én behoeften vanuit de verschillende thema's.

In twee afsluitende bijeenkomsten met dorpsbewoners in februari/maart is het voorkeurscenario gepresenteerd. Hier werd wel duidelijk dat nog geïnvesteerd moet worden in het creëren van draagvlak. Daarom ziet de project-

groep het voorkeurscenario niet als een blauwdruk. Het betreft veel meer een stip op de horizon; een ontwikkelrichting voor de voorzieningen in Bergharen en Hernen/Leur die met alle belanghebbenden zal worden uitgewerkt.

Dit kan er ook toe leiden dat het voorkeurscenario in de loop van de tijd op onderdelen anders wordt ingekleurd. Wel met behoud van de noodzakelijke keuzes en de daarop gebaseerde hoofdrichting van het voorkeurscenario. Alleen op die wijze is de overtuiging van de projectgroep kan de centrumfunctie en leefbaarheid van de dorpen/kernen duurzaam worden versterkt.

Vernieuwen in plaats van optimaliseren

Er is een groot vertrouwen in de kracht en toekomst van Bergharen en Hernen/Leur. Uiteraard in de wetenschap dat de bevolking geleidelijk zal vergrijzen en mogelijk zal afnemen. Maar de dorpen/kernen hebben zoveel te bieden.

En een kwalitatief goed aanbod aan voorzieningen toegespitst op de lokale vraag zal ertoe bijdragen dat jongeren langer in Bergharen en Hernen/Leur blijven, ouderen langer zelfstandig kunnen blijven wonen en ook nieuwe instroom van buitenaf (bv. gezinnen) realistisch blijft.

Bergharen en Hernen/ Leur kiezen voor vernieuwing van het voorzieningenniveau

En daarom ligt het accent van het voorkeursscenario op het toevoegen van nieuwe voorzieningen, het stimuleren van vergaande samenwerking en daar waar mogelijk uitbreiden/vernieuwen van de infrastructuur (dorpshuizen, sportaccommodaties etc.).

Wel uiteraard met oog voor de lokale behoeften, de geldende beleidskaders, de ruimtelijke inpasbaarheid en financiële haalbaarheid. Want ambities zijn mooi, maar op luchtfietserij zit niemand te wachten.

Speerpunten Zorg, Onderwijs en Sport & Bewegen

Voorzieningen vormen in ieder dorp een bron van discussie. Vooral in de huidige tijd waarin steeds meer van bewoners en verenigingen zelf wordt verwacht. In Bergharen en Hernen/Leur heeft vooral het niet doorgaan van de vestiging van een sporthal op Schaarweide de verhoudingen op scherp gezet.

Uit dit onderzoek werd evenwel duidelijk dat vooral aan de thema's Zorg, Onderwijs en Sport en Bewegen veel waarde wordt gehecht door de bewoners. De leefbaarheidsgroepen zullen hun inzet dan ook vooral hier op richten, zonder overigens de overige thema's tekort te doen. Ook deze thema's kennen diverse opgaven.

2.1 Zorg

	Ambitie	Ruimtelijk	Samenwerking
Zorg	Een breed zorgaanbod 'op maat'. Aanbieden specialistische 'Zorg' toegespitst op veranderende bevolkingssamenstelling (vergrijzing, ontgroening).	Zandloper: specialisatie 'Zorg'	- Zorg coöperatie met als doel om ouderen langer zelfstandig te kunnen laten wonen. - Variant 1: kleinschalige - dichtbij, op maat en uitgaand van de behoefte van de klant - zorgaanbieders leveren een divers (ambulante zorg, woonbegeleiding, begeleid en beschermd wonen, dagbesteding, logeeropvang, training en behandeling etc.) en kwalitatief zorgaanbod. - Variant 2: een lokaal burgerinitiatief waarin diensten en advies op het gebied van zorg en welzijn worden aangeboden door burgers.
Opbrengst versnellingskamers	Zeer groot draagvlak (3,8 en 3,5 van maximale score 4,0) Aanvullingen - Moet wel betaalbaar zijn/blijven, Wijchen is met uitgebreid aanbod niet ver weg. - Eerste basisbehoefte in ieder geval dichtbij.	Groot draagvlak (3,6 en 3,4 van maximale score 4,0) Aanvullingen - Zorg is al sterk vertegenwoordigd in Bergharen dit bepaalt keuze voor specialisatie. - Gezondheidscentrum in Zandloper met bijvoorbeeld een huisarts, prikklab, fysiotherapie, thuiszorg, wijkverpleging, maatschappelijk werk, dagbesteding, ambulante zorg, apotheek (functies met een breed draagvlak). - Juist voor mensen die weinig gebruik maken van zorg is breed zorgaanbod handig. - Regelmatige behoefte en specifieke situatie (bv. ouders met jonge kinderen) bepalen aanbod gezondheidscentrum. - Directe omgeving Mijlpaal biedt wel ruimtelijke kansen om moderne vormen van ouderenhuisvesting (bv. beschut wonen) een plek te geven. - Woon- en zorgarrangementen in beide dorpen.	Ideeën - Samenwerking is vooral voor professionals van belang, burgers hebben gewoon behoefte aan goede basis aan (zorg)aanbod. - Voor gezondheidscentrum is <i>one stop shopping</i> het uitgangspunt. Dit vereist vergaande samenwerking en fysieke clustering. - Zeker gelet op zorgfunctie moet de Zandloper een aantrekkelijke ontmoetingsplek zijn (bv met goede kroeg en/of koffie/lunchroom). - Vrijwilligersnetwerk zorg opstellen in de kernen. - Vanuit basispakket in gezondheidscentrum is het makkelijker aanbod te verbreden (bv. met psychologisch en geriatrische hulp).

2.2 Onderwijs

	Ambitie	Ruimtelijk	Samenwerking
<i>Onderwijs</i>	Brede school met rijke leer- en leefomgeving (in én buiten school) in beide dorpen.	In Zandloper en Mijlpaal: basisonderwijs	Samenwerking met directe omgeving en verschillende sectoren (sport, zorg, bedrijfsleven etc.)
<i>Opbrengst versnellingskamers</i>	Ruim voldoende draagvlak (3,1 en 3,3 van maximale score 4,0) Aanvullingen Brede school in beide dorpen is niet realistisch, krimp gaat door. Op termijn moet ook niet worden uitgesloten dat bovenbouw alleen (nog) in Bergharen is.	Ruim voldoende draagvlak (3,3 en 3,1 van maximale score 4,0) Aanvullingen - Zandloper: specialisatie 'Onderwijs'. Voorschoolse - en buitenschoolse opvang is daar al aanwezig, verder versterken. - Mijlpaal: basisonderwijs integreren in dorpshuis.	Ideeën - Samenwerking kan veel beter. Kans en Kleur slechts (eerste) aanzet, vooral nog intenties. - Beter samenwerken rond brede schoolactiviteiten. Onderwijs in beide dorpen, maar één organisatie / directie. - Meer dwarsverbanden leggen tussen doelgroepen. Bv. projecten vanuit onderwijs met ouderen.

2.3 Sport & Bewegen

	Ambitie	Ruimtelijk	Samenwerking
<i>Sport en Bewegen</i>	1. Vernieuwend aanbod sport en bewegen. Sport en bewegen is een bindmiddel voor vergroten leefbaarheid en aantrekkelijkheid (ook voor nieuwe bewoners) van onze dorpen. 2. Zoveel mogelijk inwoners zijn actieve sporters. Op basis van hun behoeften en ideeën wordt een vernieuwend sport- en beweegaanbod dichtbij de mensen gecreëerd.	1. Sportaanbod: lage drempel ('voor elck wat past'). 2. Schaarweide: buitensporthart voor Bergharen en Hernen/Leur. 3. Mijlpaal: binnensporthart (toevoegen nieuwe sportzaal/sporthal). Deel van het nieuwe (sport)aanbod wordt hier laagdrempelig aangeboden in de vorm van activiteiten, modules en flexibele lidmaatschappen.	Omnivereniging zorgt ervoor dat de inhoudelijke en ruimtelijke samenwerking vanzelfsprekend wordt. Tussen sportverenigingen onderling, al dan niet gevestigd op Schaarweide, én sportverenigingen en andere sectoren (onderwijs, toerisme en recreatie, cultuur, zorg etc.).
<i>Opbrengst versnellingskamers</i>	Ruim voldoende draagvlak (1.: 2,8 en 3,0 van maximale score 4,0 en 2.: 2,6 en 3,5 van maximale score 4,0) Aanvullingen - Bij vernieuwen sportaanbod vraaggericht te werk gaan. - Uiteraard rekening houden met concurrentie sportaanbod Wijchen etc., maar redeneer ook wat we minimaal voor onze dorpen nodig achten. - Groep 40-50 jarigen met sportaanbod 'verleiden' naar dorpshuizen. Zorg ervoor dat bestaande aanbod niet de dupe wordt, vernieuwing kan/moet ook plaatsvinden vanuit bestaande verenigingen (bv. loopvoetbal voor 60-plussers). Gaat niet zozeer om actief sporten, maar om actief bewegen! - Jong en oud moeten elkaar kunnen ontmoeten.	Zeer groot draagvlak (1.: 3,6 - 2x - van maximale score 4,0 en 2.: 3,3 en 3,8 van maximale score 4,0) Ruim voldoende draagvlak (3.: 3,3 en 2,8 van maximale score 4,0) Aanvullingen - Mijlpaal: nieuwe sportaccommodatie moet voldoende hoogte en omvang hebben voor trainingen en mogelijk wedstrijden binnensporten (volleybal, korfbal, zaalvoetbal). - Zandloper: binnensportactiviteiten (in gerenoveerde gymzaal) ter ondersteuning van de hoofdactiviteiten onderwijs (scholieren) en zorg (ouderen). - Uitloper: buitenplek voor jong en oud waar sport, bewegen en ontspannen samenkomen. - Schaarweide: nieuwe binnensportaccommodatie koppelen aan Schaarweide wordt gelet op verleden en vigerende beleidskaders niet realistisch geacht. Resteert wel de vraag hoe locatie Schaarweide haar functie als sporthart (voor buitensporten) gaat invullen.	Ideeën - Omnivereniging met reikwijdte over alle locaties/kernen (Schaarweide, dorpshuizen etc.) heen zal een belangrijke rol moeten gaan spelen. - Om functie van 'sporthart' te kunnen vervullen is ook op Schaarweide vergaande samenwerking nodig: gemeenschappelijk gebruik kantine, kleedkamers en evt. nieuw kunstgrasveld. Maar ook door bv. ontwikkelen sportmodules voor schoolgaande jeugd. Schaarweide is ook de meest aangewezen plek waar jong en oud elkaar zouden moeten kunnen ontmoeten. - Sport in het bos rondom kasteel. - Crossbaan voor jongeren in de Uitloper.

2.4 Cultuur en Recreatie

	Ambitie	Ruimtelijk	Samenwerking
<i>Cultuur en Recreatie</i>	Stimuleren toerisme en recreatie	Hernen: specialisatie 'Cultuur & Toerisme' (rond het kasteel, toeristisch speerpunt) Overig: verbeteren toeristische infrastructuur	Vergaande samenwerking, opening van een dorpsportal (in samenwerking met andere sectoren) waarin toerist/bezoeker interactief en eventueel inrichten modern samenwerkingsverband (bv. bedrijveninvesteringszone) om samenwerking op gebied van o.a. marketing/promotie en verbeteren toeristische infrastructuur tussen horeca, verblijfsrecreatie etc. te stimuleren.
<i>Opbrengst versnellingskamers</i>	Groot draagvlak (3,3 en 3,5 van maximale score 4,0) Aanvullingen Wees bij uitwerking wel realistisch, met het aanbod van grotere plaatsen moet je niet willen concurreren.	Groot draagvlak (3,4 - 2x - van maximale score 4,0) Aanvullingen Toerisme wel zwaartepunt in Hernen, cultuur ligt dit genuanceerder. Leur is ook een kern die op dit vlak het nodige te bieden heeft.	Ideeën • Promotie toerisme dorpen gezamenlijk optrekken, bv. door gemeenschappelijk website/dorpsportal. • Dorpscontactpersoon voor alle kernen. • Dorpsagenda op elkaar afstemmen. Culturele activiteiten in dorpshuizen (bv. toneel, muziek, films, lezingen) onderling afstemmen en daar waar mogelijk koppelen aan overig cultureel aanbod in kernen. • Verbeteren wandel- en fietspaden in combinatie met dorpshuizen die ook in zomer open zijn. • Grote(re) zaal in Zandloper voor carnaval jeugd- en ouderenactiviteiten. • Muziek- en oefenruimte waar instrumenten aanwezig zijn. • Behoud kerkgebouwen als cultureel en religieus erfgoed. Drie kerken in Bergharen (2x) en Hernen open voor erediensten en kerk in Leur open houden voor 'commercieel' gebruik.

2.5 Economie en Ondernemen

	Ambitie	Ruimtelijk	Samenwerking
<i>Werk en Ondernemen</i>	Ruimte bieden aan vernieuwend ondernemerschap	Zandloper: specialisatie 'Werk'. Realiseren werk- en aantrekkelijke ontmoetingsruimte voor ondernemers	Stimuleren nieuwe vormen van (sociaal) ondernemerschap, maatschappelijk verantwoord ondernemen en/of samenwerking inzake een beter vestigingsklimaat (bv. door bedrijveninvesteringszone)
<i>Opbrengst versnellingskamers</i>	Zeer groot draagvlak (3,3 en 3,8 van maximale score 4,0)	Ruim voldoende draagvlak (3,1 en 3,3 van maximale score 4,0) Aanvullingen • Ruimtes voor startende ondernemers. Ontmoeten vergaderen en werkplekken. • Koppelen aan vernieuwing/uitbreiding van bedrijventerrein Breekwagen met ruimte voor (kleinschalige) ambachtelijke activiteiten en jonge ondernemers.	Ideeën • Ondernemers rond specialismen meer met elkaar laten samenwerken. • Zorgactiviteiten combineren met (agrarische) bedrijven in het buitengebied. • Afhaalpunt voor goederen in dorpshuizen. • Ruimte voor bewonersinitiatieven voor kleinschalig ondernemen (broodjes bakken op zondag, cadeauwinkel, kunstwinkel etc.). • Niet alles hoeft in de Zandloper, ook bedrijven hebben ruimte over.

3. Uitkomsten onderzoek

De belangrijkste uitkomsten van alle onderzoeksstappen worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Dit betreffen achtereenvolgens deskresearch, trends & ontwikkelingen, behoefteonderzoek, conditiemeting dorpshuizen, actualisatie behoefte binnensportaccommodaties en (ruimtelijke en financiële) uitwerking van het voorkeursscenario.

Uitkomsten onderzoek

In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de belangrijkste uitkomsten van de verschillende onderzoekstappen. Meer informatie over deze stappen is terug te vinden in de bijlagen die apart van deze rapportage zijn aangeleverd.

3.1 Deskresearch

Aan de hand van nevenstaand leefbaarheidsmodel is een analyse gemaakt van de voorzieningenstructuur in Bergharen en Hernen/ Leur. Het model gaat er vanuit dat

De leefbaarheid in de kern wordt bepaald door:

- De sociale samenhang
- De woonomgeving
- Het voorzieningenniveau
- De mate van veiligheid

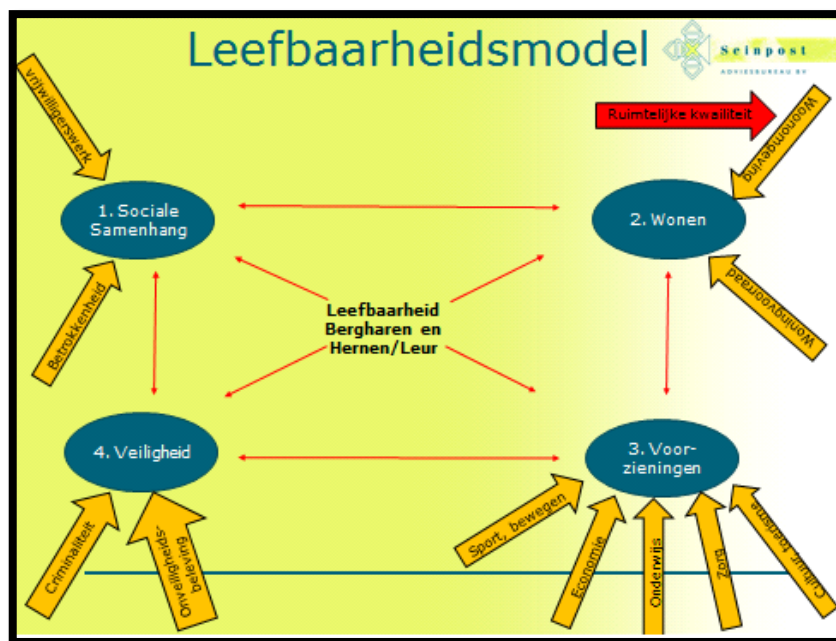
Extra aandacht in dit onderzoek gaat uit naar de voorzieningen.

Voordat alle factoren in beeld zijn gebracht is gekeken naar de demografische ontwikkeling van de kernen. Hieruit blijkt dat de vergrijzing de laatste jaren toeneemt. Minder 0-9 jarigen en meer mensen in categorie 50 jaar en ouder.

Sociale Samenhang

Bergharen en Hernen/ Leur kent een flinke verenigingscultuur. Deze verenigingen komen op verschillende locaties in de dorpen samen. Deze cultuur van betrokkenheid en vrijwilligerswerk zorgt voor een sterke sociale samenhang.

Figuur 3.1 Leefbaarheidsmodel

Wonen

In de gehele gemeente Wijchen krimpt de bevolking licht. Het woningaanbod in Bergharen en Hernen/ Leur blijft nagenoeg gelijk, buiten enkele kleinschalige woningbouwprojecten. De woonomgeving kenmerkt zich door aanwezig groen en een zwakke centrumstructuur (in beide kernen).

Voorzieningen

Grofweg scoort het aanbod sport & bewegen en (basis)onderwijs goed. Het zorgaanbod gemiddeld en het aanbod een economische functies en het aanbod aan cultuur, recreatie en toerisme matig. In bijlage 1 wordt verder ingegaan op de voorzieningen in beide kernen.

Veiligheid

Op basis van indicatoren als verloedering, diefstal, hanggroep jongeren, geweld, overlast, verkeer etc. wordt de veiligheid gemeten. Bergharen en Hernen/ Leur worden beschouwd als veilige kernen door hun inwoners.

De leefbaarheid scoort al met al goed in beide kernen, al blijft het voorzieningenniveau op een aantal onderdelen kwetsbaar.

3.2 Trends & ontwikkelingen

'Het bijzondere van veel kleine kernen is dat deze dorpsbewoners de knelpunten niet op het bordje van de overheid leggen, maar zelf creatieve oplossingen bedenken en daarvoor als vrijwilligers nieuw sociaal kapitaal vormen en inzetten. Met als resultaat voorzieningen die op een hele ondernemende manier tot stand komen en naadloos aansluiten bij de behoeften. In één moeite levert dat ook nieuwe verbindingen en sociaal rendement op voor de dorpsgemeenschap' (quote Herman Wijffels, Hoogleraar Duurzaamheid en Maatschappelijke verandering aan de UU).

Deze quote bevat de essentie van de trend in kleinere kernen. Een sterke van aanpak 'van onderop' met een faciliterende overheid op de achtergrond. Deze aanpak zorgt voor meer betrokkenheid bij bewoners en nieuwe energie in de gemeenschap.

3.3 Behoeftedonderzoek

Het versterken van het voorzieningenniveau en het vergroten van de leefbaarheid in Bergharen en Hernen/Leur hangt nauw samen met de behoeften van de bewoners van beide kernen. Om die reden is in de zomer van 2015 een behoefte onderzoek naar sociaal maatschappelijke voorzieningen uitgevoerd onder de bewoners van Bergharen en Hernen/ Leur. Hiermee vragen we bewoners naar hun behoeften en achterliggende motivatie voor voorzieningen in het eigen dorp.

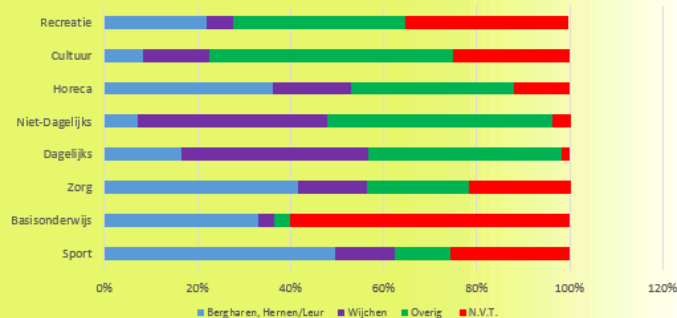
Belangrijkste resultaten

De respons op de enquête was hoog. Ruim 240 bewoners hebben een volledige enquête ingevuld. daarnaast hebben bijna 90 bewoners de vragenlijst deels ingevuld. De respons lag met bijna 25% van het totale aantal huishoudens hoog. Doelstelling vooraf was een respons van minimaal 15%. Ook indien naar de achtergrond van de respondenten wordt gekeken, dan kan worden geconstateerd dat dit een goede afspiegeling is de van lokale bevolking. Wel is het aantal 'sporters' en hoger opgeleiden bovengemiddeld.

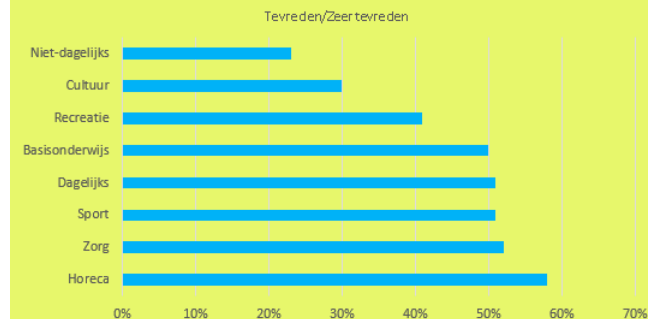
De belangrijkste conclusies zijn:

- Het merendeel van de inwoners is tevreden over voorzieningen (Bergharen meer dan in Hernen/Leur, hoe ouder hoe meer tevreden)
- Inwoners zijn zeer realistisch in hun wensen. Men beseft dat niet alles in de dorpen kan worden aangeboden en voor meer/grotere voorzieningen kijkt men al snel naar Wijchen en/ of Nijmegen
- De thema's Zorg, Sport & Bewegen en Onderwijs staan centraal. Hier moeten de leefbaarheidsgroepen vooral aandacht aan besteden
- Rond deze thema's mist men vooral functies, zoals een sporthal/zaalsporten, sportschool en een gezondheidscentrum. Maar ook aan bv. een brasserie, dorpswinkel, filmhuis, werkplekken is behoefte
- Men is een groot voorstander om meerdere functies op een locatie samen te brengen

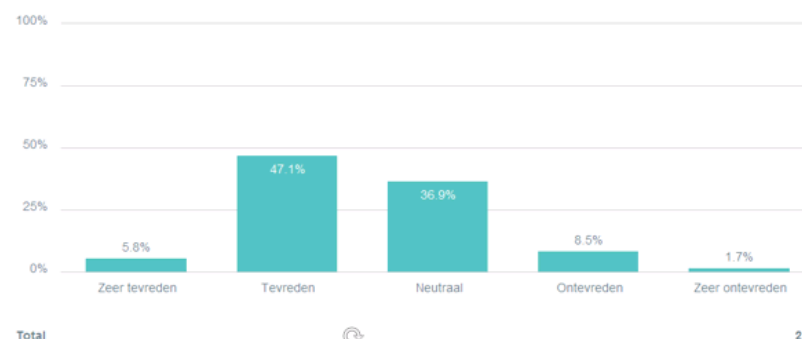
Kunt u voor onderstaande voorzieningen aangeven in welk dorp of in welke stad u deze voorzieningen meestal bezoekt?

In hoeverre bent u (zeer) tevreden over het huidige aanbod van voorzieningen in Bergharen en Hernen/Leur?

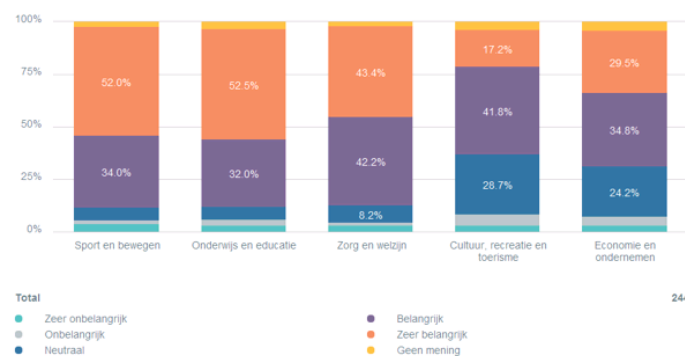

Hoe tevreden bent u in het algemeen over de voorzieningen in uw dorp?

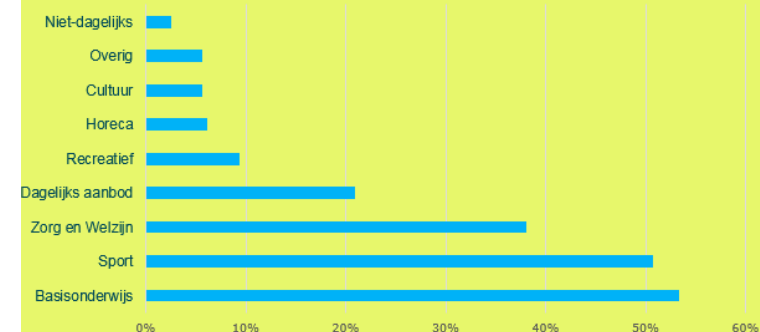

NB: de tevredenheid over de voorzieningen neemt toe per leeftijdscategorie

Wilt u aangeven hoe belangrijk u deze thema's vindt voor Bergharen en Hernen/Leur?

Aan welke van de onderstaande voorzieningen zouden wij als leefbaarheidsgroepen de meeste aandacht moeten geven?

Meest tevreden is men over het aanbod in de horeca, de sport en de zorg. Minder over het niet-dagelijkse winkelaanbod (als kledingzaken etc.) en over het culturele aanbod. Men is ook realistisch door aan te geven dat dit ook inherent is aan het wonen in een dorp.

Veel inwoners zien een modern, centraal gesitueerd MFA als een goede impuls voor de leefbaarheid in de kernen. Met betrekking tot de twee buurthuizen wordt opgeroepen om meer gezamenlijk te programmeren (samenwerking).

Overigens is voor slechts 8% van de respondenten tekortkoming aan voorzieningen een reden om op termijn te verhuizen. Dit kan zijn door gebrekkigere mobiliteit bij toenemende ouderdom of bij het mogelijk verdwijnen van onderwijs in één van de kernen.

3.4 Condiëtmeting dorpshuizen

Voor De Zandloper en De Mijlpaal is een opname en condiëtmeting (nulmeting) uitgevoerd. Bij deze inspectie is een algemeen beeld gevormd van de bestaande gebouwen. Hierbij is gekeken naar de technische staat van de bouwkundige materialen en installaties. Eventuele grote gebreken zijn vastgelegd en beoordeeld op omvang en intensiteit. Samenvoeging van de visuele waarnemingen hebben geleid tot een conditiescore per gebouw.

Voor De Zandloper moet het Kulturhus (bouwjaar 2008) worden onderscheiden van het schoolgebouw en de gymzaal (bouwjaar 1975-1980). De gemiddelde conditiescore van het Kulturhus is goed.

Voor het schoolgebouw en de gymzaal is deze score redelijk. Deze onderdelen kennen diverse aandachtspunten. De vaste inrichting (pantry's en entresols in school, sporttechnische inrichting sportzaal) is beoordeeld als matig. Wat opvalt is dat de kleedkamers in de gymzaal zijn opgeknapt, maar de zaal zelf niet. Daarnaast zijn deze gebouwen energetisch verouderd, en zijn er klachten over de klimaatinstallatie.

Gymzaal De Zandloper: geblindeerde ramen.

Voor De Mijlpaal geldt dat de gemiddelde conditiescore redelijk is. Voor De Mijlpaal geldt specifiek dat de staat van de gevels (metselwerk, kozijnen, boeiboorden) als matig is beoordeeld. Ook hier is het gebouw energetisch verouderd en zijn er problemen met het (ontbreken van) daglicht in de sportzaal.

Wat zegt dit nu? Als sec vanuit de conditiemeting van de gebouwen en technische inpasbaarheid wordt gekeken dan zou De Zandloper de beste keuze zijn om - indien daar behoefte aan is - nieuwbouw aan toe te voegen. Immers het Kulturhus is nieuw en zal (technische gezien) zeker nog 35-40 jaren in stand blijven. Voorts bereikt de gymzaal hier gaandeweg het einde van de technische levensduur en zal sowieso op termijn aangepakt moeten worden (in het geval er geen nieuwe sportvoorziening komt).

Echter, de vraag waar nieuwbouw voor voorzieningen in Bergharen en Hernen/Leur nodig is moet uiteraard in een breder perspectief bekeken worden (doelgroep, reisafstanden, functioneel, ruimte, logistiek, bestemmingsplan, bereikbaarheid, parkeren, kosten etc.).

3.5 Actualisatie behoefteonderzoek binnensport-accommodaties

De Semad-rapportage is in 2008 uitgevoerd. Dit draagvlakonderzoek naar binnensportaccommodaties (sporthallen, gymzalen) onder lokale sportverenigingen is herhaald door Seinpost door een digitale enquête. De opzet van de vragenlijst was vrijwel identiek. Er is slechts een vraag toegevoegd: of geïnteresseerde partijen bereid waren tot het aangaan van een afnameverplichting.

Op verzoek van de sportverenigingen tijdens de thematafel Sport en Bewegen is de enquête nu veel breder uitgezet. In totaal zijn dit keer 67 verenigingen aangeschreven. De lijst van aan te schrijven sportverenigingen is door de projectgroep vooraf

gecheckt op volledigheid.

In totaal hebben maar liefst 29 verenigingen de enquête ingevuld, waarvan 23 volledig. In 2008 waren er slechts 11 respondenten.

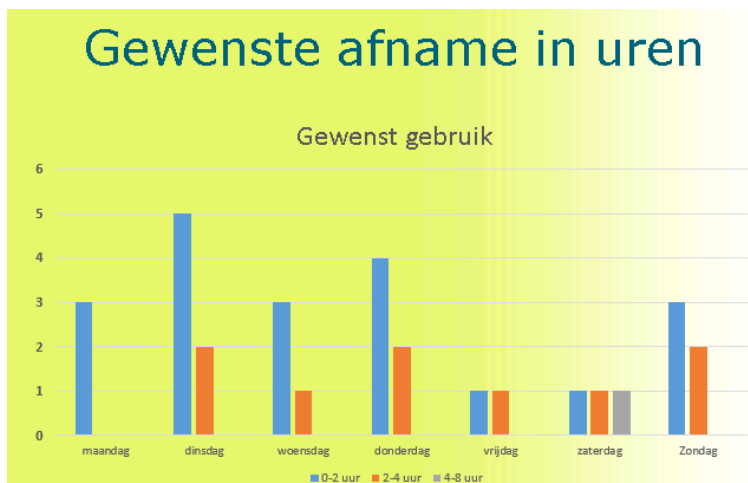
De eerste conclusies uit dit onderzoek zijn:

- In totaal 10 verenigingen zouden (een deel van) hun activiteiten willen onderbrengen in een nieuwe sporthal (44,2x24 meter en een hoogte van 7 meter, zoals ook in 2008 is gevraagd).
- De vraag komt vooral uit de 'eigen' dorpen, aangevuld met belangstelling uit Niftrik en Beuningen.
- Van deze 10 verenigingen zijn 7 verenigingen bereid om een minimale afname verplichting aan te gaan.

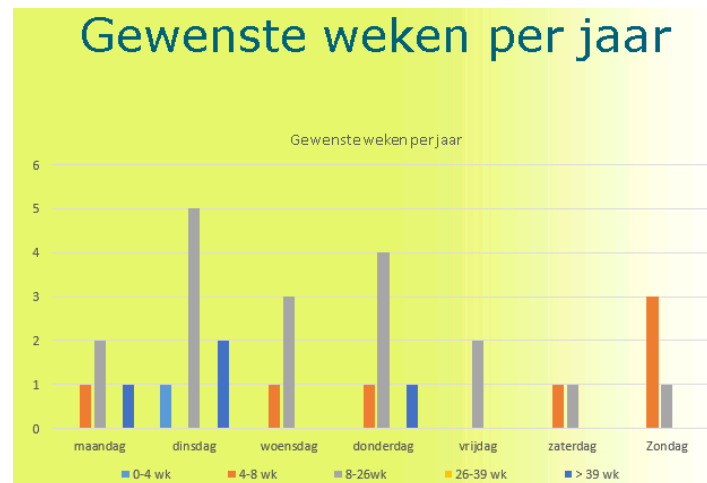
Vervolgens is op de specifieke behoefte van deze 10 verenigingen ingezoomd. Hieruit komt een minder positief beeld naar voren:

- Doordeweeks concentreert zich de vraag voornamelijk in de avonden op dinsdag en donderdag. In het weekend 's ochtends en in de middag en ligt de vraag aanzienlijk lager.
- Alleen op zaterdag is er een vereniging die voor meer dan 4 uur wil huren.
- Het merendeel van de geïnteresseerden wil de hal 'slechts' 8-26 weken per jaar huren.
- Op elke dag van de week bestaat wel de behoefte om minimaal een hele hal te huren. Dit betreft echter maar een deel van het jaar.
- Met name in de winterperiode is er vraag naar een sporthal door o.a. voetbal- en tennisverenigingen.

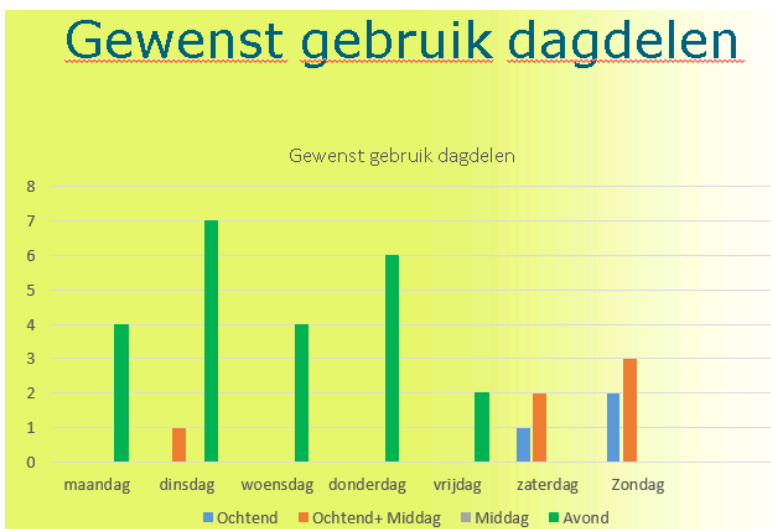
Gewenste afname in uren

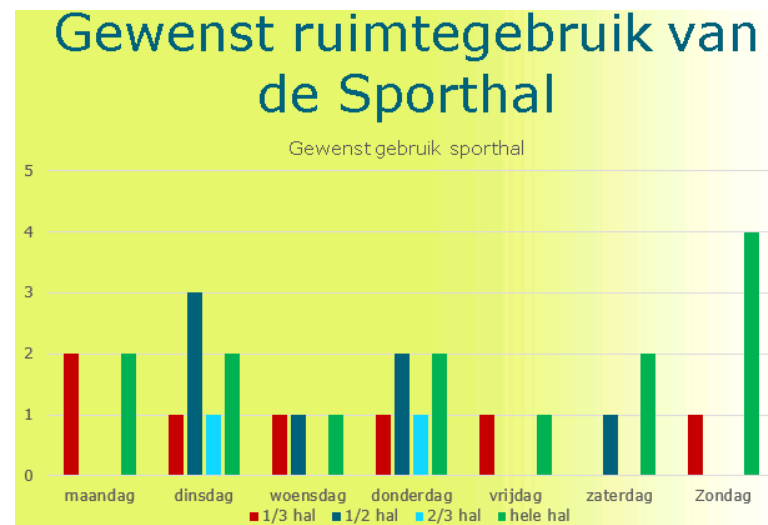
Gewenste weken per jaar

Gewenst gebruik dagdelen

Gewenst ruimtegebruik van de Sporthal

3.6 Uitwerking voorkeursscenario

Het ontwikkelde voorkeursscenario is op hoofdlijnen ruimtelijk vertaald en om meer 'gevoel' te krijgen bij de financiële haalbaarheid zijn de hiermee samenhangende investeringskosten aan de hand van kengetallen in beeld gebracht (separate bijlagen).

Wat betekent dit voor de ruimtevraag in beide dorpsgebouwen en met welke (investerings)kosten dient men rekening te houden. In deze fase moet worden volstaan met deze globale verkenning. Het voorkeursscenario betreft tot slot een ontwikkelrichting die nader met belanghebbenden moet worden ingekleurd. In de volgende projectfase zal deze aanzet tot een ruimtelijk programma van eisen en kostenraming moeten worden vertaald naar een functioneel en technisch programma van eisen en hierop gebaseerde investeringsanalyses en exploitatieberekeningen.

Deze onderzoeksstap heeft het volgende opgeleverd:

De Zandloper

- Kleinschalige eerste lijn gezondheidscentrum (uitgaand van de inpassing in de 3 leslokalen op de 1^e verdieping): in totaal 185 m2 functioneel vloeroppervlakten met een stichtingskostenraming ter grootte van circa € 120.000.

- Kleinschalige werk-/ontmoetingsruimte voor ondernemers (uitgaand van de inpassing in de ellipsvorming ruimte op de 1^e verdieping): in totaal 61 m2 functioneel vloeroppervlakten met een stichtingskostenraming ter grootte van circa € 35.000.
- Algemene ruimten (centrale hal, beheerdersruimte), sanitaire ruimte verkeersruimten, installaties en schoonmaak zijn reeds voorzien in gebouw.
- Renovatiekosten (aan hand van kengetallen) van de gymzaal (alleen gymzaal en toestellenberging, de kleedkamers zijn reeds bij de nieuwbouw MFA gerenoveerd): circa € 250.000.

De Mijlpaal

- Een sporthal (24 x 44 x 7 meter) is financieel niet realistisch.
- Een sportzaal (24 x 28 x 7 meter), die beter geschikt is dan de huidige gymzaal (14 x 24 x 7 meter) voor trainingen en wedstrijden binnensport, lijkt daarentegen wel mogelijkheden te bieden.
- Hiervoor geldt wel dat de uitwerking van deze 'variant' - gelet op de uitkomsten van het draagvlakonderzoek naar binnensportaccommodaties - nog veel aandacht vraagt.

Toelichting onderdeel binnensportaccommodatie

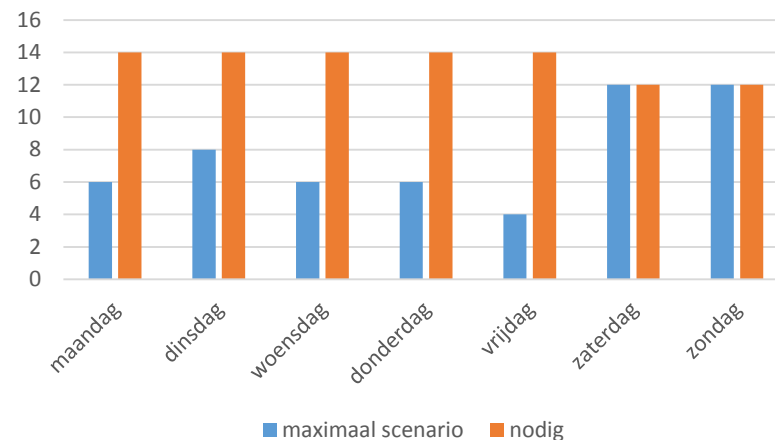
Een normale sporthal kost minimaal € 3 miljoen, excl. BTW. In onze stichtingskostenberekening (zie separate bijlage) is door het ruimteprogramma te beperken reeds rekening gehouden met de beperkte vraag die naar voren kwam uit het behoefteonderzoek onder sportverenigingen naar binnensportaccommodaties. De stichtingskosten voor een nieuwe sporthal zijn door ons geraamd op ruim € 2,7 miljoen.

Uiteraard is het mogelijk om deze stichtingskosten te verlagen (bv. door gebruik te maken van bestaande voorzieningen in de Mijlpaal) en/of de bezettingsgraad naar een hoger niveau te brengen (bv. door andere doelgroepen aan te trekken). Het bouwbesluit stelt evenwel sinds 1 januari 2015 stevige eisen (o.a. voor de energieprestatie).

In de afbeelding hiernaast is de maximale bezetting weergegeven uit het behoefteonderzoek (blauw) en de vanwege de hoogte van de investeringen vereiste bezetting (oranje). Hierbij moet worden gerealiseerd dat veel verenigingen slechts een beperkt deel van het jaar gebruik willen maken van een binnensportaccommodatie. Dit zal het beeld nog minder positief maken.

Gelet op het voorgaande wordt geadviseerd om in de verdere uitwerking van het voorkeursscenario in te zetten op een sportzaal (in plaats van uit te blijven gaan van een sporthal).

Bezettingsgraad

4. Uitkomsten processtappen

Naast het nodige onderzoek is het proces in dit project erg belangrijk geweest. In dit hoofdstuk worden de processtappen 'bijeen geraapt' en de uitkomsten gedeeld.

Processtappen

Naast de verschillende onderzoeksstappen is een uitvoerig proces doorlopen. Doel hiervan was om het voorkeursscenario zoveel mogelijk in gezamenlijkheid te ontwikkelen en zo in vroegtijdig stadium draagvlak te creëren.

De projectgroep is samengesteld uit acht personen, evenredig verdeeld over de twee Leefbaarheidsgroepen voor Bergharen en Hernen/Leur. Voor de thema's zijn belanghebbenden uitgenodigd - zowel op persoonlijke titel als namens een vereniging/organisatie - voor zogenaamde thematafels. De projectgroep heeft zelf bepaald wie hiervoor zijn uitgenodigd. Tot slot is de methodiek van de versnellingskamers toegepast om te komen tot een voorkeursscenario. Deelnemers waren reeds betrokken bij de thematafels. Bij de samenstelling is door de projectgroep nadrukkelijk gekeken naar een goede afspiegeling van de kernen en thema's.

4.1 Projectgroep

De projectgroep heeft het project inhoudelijk en procesmatig aangestuurd. In totaal kwam men in de periode eind 2015 t/m begin 2016 zeven keer samen.

Mede door de inzet van de individuele leden van de projectgroep is de deelname van bewoners aan de verschillende onderzoekstappen hoog te noemen.

De projectgroep heeft ook nadrukkelijk keuzes gemaakt. Zo heeft men ervoor gekozen om in de versnellingskamers geen verschillende varianten voor te leggen, maar een voorkeursscenario van het portfolio aan voorzieningen in Bergharen en Hernen/Leur. Hiertoe zijn diverse varianten samengevoegd tot twee hoofdsenario's:

1. optimaliseren (herijken, verbeteren, functies toevoegen)
2. vernieuwen (samenwerken, integratie, uitruil functies)

Vervolgens zijn de twee basisscenario's afgezet tegen het afwegingskader (zie onderstaand figuur) en is de keuze gemaakt om het scenario vernieuwen voor te leggen aan de versnellingskamers.

Criteria	Ambitie	Markt	Aansluiting	Beleid	Commitment van	Ruimtelijk	Bereikbaarheid	Financiën
Scenario's	Versterken centrumfunctie en leefbaarheid beide dorpen	Draagvlak (marktruimte, afnamebereidheid ouderen, jongeren, dorpsgemeenschap, sportclubs)	demografische en maatschappelijke ontwikkelingen	Bestuurlijke haalbaarheid (leefbaarheids-groepen, gemeente, provincie)	partijen (leefbaarheids-groepen, gemeente, provincie)	inpasbaarheid (bestemmingsplan, parkeren, eigenschappen gebouw)	(fysieke afstand)	(risico's en haalbaarheid)
Cluster 1: optimaliseren	7	5	0	4	7	5	4	4
Cluster 2: vernieuwen	3	6	8	8	3	5	3	2
Scores: ++ (= 2 punten), + (= 1 punt), 0 (= 0 punten), - (= -1 punt), -- (= -2 punten)								

4.2 Thematafels

Direct na de zomer zijn een viertal thematafels georganiseerd voor de thema's Onderwijs, Cultuur & Recreatie, Sport en Bewegen en Zorg. Alle thematafels konden rekenen op een grote belangstelling, variërend van 15- 30 personen. Alleen voor het thema Economie en Ondernemen is het niet gelukt en thematafel te organiseren. Per tafels is een kort verslag op hoofdlijnen gemaakt.

Onderwijs

Krimp en de daarmee samenhangende terugloop van het aantal leerlingen leeft sterk. Het lokale onderwijs is overtuigd dat samenwerking tussen beide scholen, ook op didactisch gebied meerwaarde kan genereren. De thematafel is kritisch op de rol van de gemeente, deze is passief op het gebied van voorzieningen in beide kernen. Ruimtelijk samenwerken is niet aan de orde. In beide kernen moet een basisschool blijven. Serieus moet worden overwogen of de voorschoolse en buitenschoolse opvang niet fysiek moet worden aangehaakt bij de school.

Cultuur en recreatie

Op dorpsniveau is er sprake van overaanbod van kleine evenementen. Meestal lokaal of regionaal gericht. Er is weinig gemeenschappelijke regie. Doordeweeks zijn de dorpshuizen met name gevuld met senioren. Meer afstemming over het aanbod tussen de kernen is nodig.

Wat betreft het culturele aanbod is Wijchen of Nijmegen een stuk interessanter en redelijk nabij.

Er zijn, buiten kasteel Hernen (toeristisch speerpunt) om, weinig aanknopingspunten voor toeristen. Hier wordt aan gewerkt.

Zorg

Er gebeurt veel op zorggebied. Ontwikkelingen die genoemd worden zijn bijvoorbeeld de verzorgingstehuizen die onder druk staan, de wens om langer thuis te wonen, de matige OV-bereikbaarheid, de behoefte aan seniorenwoningen etc. Om aan al deze ontwikkelingen tegemoet te komen is meer samenwerking nodig. Hoe is nog niet duidelijk. Clusteren van zorgfuncties in dorpshuizen wordt bijvoorbeeld genoemd als goede optie.

Concrete ideeën zijn:

- Praktijkruimte (dokter) in de Zandloper
- Zorgcoöperatie
- Oefenzaal voor fysiotherapie

Inhoudelijk en ruimtelijk kan gedacht worden aan de volgende kansen om samen te werken:

- Clusteren van functies in gezondheidscentrum (GGD oefenzaal, praktijkruimte)
- Beter bedienen van ouderen door innovatieve concepten wonen, zorg en welzijn
- Slimmere inzet van vrijwilligers

Sport en bewegen

De gemeenschappelijke ambitie is het in beweging krijgen van zoveel mogelijk inwoners ('vitale dorpelingen'). Het opplussen van Sportpark Schaarweide in combinatie met het versterken van de dorpshuizen wordt als gezamenlijke ambitie beschouwd.

De ledenaantallen van sportverenigingen in Bergharen Heren/Leur staan al jaren onder druk. Dit is in lijn met de landelijke trend, mensen kiezen steeds meer zelf wanneer en waar ze een sport beoefenen. Hierbij komt ook nog eens de toenemende vergrijzing en de krimpende bevolking. Uiteraard zijn er ook uitzonderingen (als fiets- en tennisclub). De kwaliteit van de accommodatie heeft invloed op de levensvatbaarheid van de vereniging.

De voorkeur in deze tafel gaat ook uit naar het toevoegen van een nieuwe sporthal/sportzaal (kwaliteitsslag). De aanwezigen beseffen echter de gevoeligheden omtrent deze ambitie.

Andere opties voor verdere samenwerking zijn:

- In aanbod meer inspelen op combinaties van doelgroepen (jongeren en ouderen)

- Combineren van sporten, bijvoorbeeld de fietsclub die spinning aanbiedt
- Actief vrijwilligersbeleid:
 - Gedeelde kantine
 - Samenwerking met vrijwilligers van andere disciplines (onderwijs, zorg, ouderen, Gelders landschap)

In een separate bijlage staat de volledige samenvatting van de thematafels.

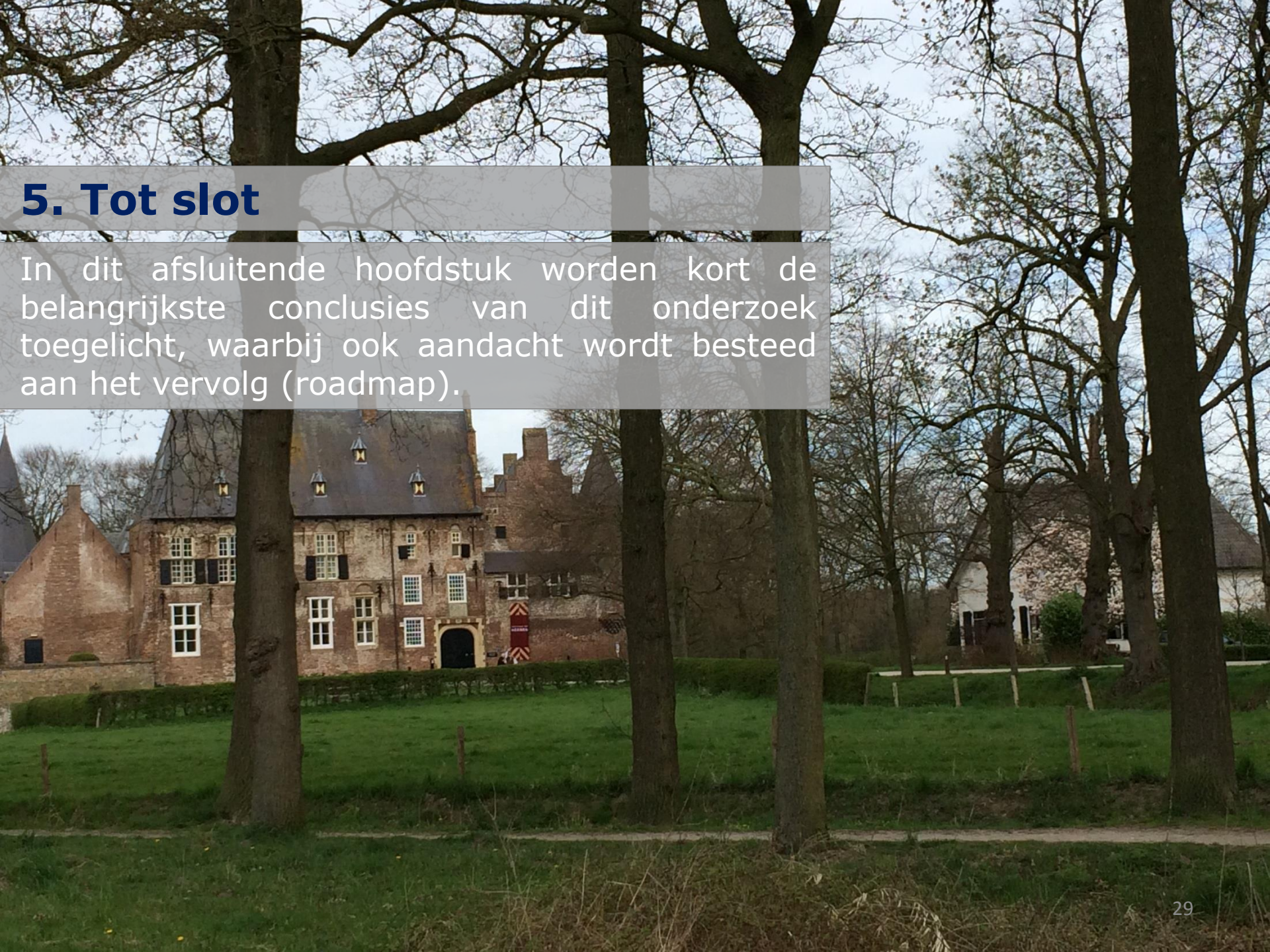
4.3 Versnellingskamers

Om een 'scherp' en gedragen voorkeursscenario te krijgen is gebruik gemaakt van de methodiek van de versnellingskamers Bergharen en Hernen/ Leur. Via deze methodiek wordt in korte tijd een grote hoeveelheid aan ideeën en meningen gegenereerd. Elke deelnemer wordt hierbij in staat gesteld om een gelijkwaardige bijdrage te leveren.

Tijdens de versnellingskamers in het kasteel van Hernen is in 2 groepen van 15-18 deelnemers een breed draagvlak voor het voorkeursscenario geconstateerd. De meeste prioriteit hebben de thema's Onderwijs en Zorg wat betreft de deelnemers. Hier zijn ook een veelheid aan concrete ideeën, bijvoorbeeld op het gebied van samenwerking, geopperd.

In een separate bijlage staan alle resultaten van de versnellingskamers vermeld. Deze bijlage wordt separaat meegestuurd.

5. Tot slot

In dit afsluitende hoofdstuk worden kort de belangrijkste conclusies van dit onderzoek toegelicht, waarbij ook aandacht wordt besteed aan het vervolg (roadmap).

Tot slot

5.1 Conclusies

De volgende conclusies kunnen worden getrokken op basis van het voortgaande:

- Er is een voorkeurscenario ontwikkeld voor het portfolio aan voorzieningen in Bergharen en Hernen/Leur dat op breed draagvlak kan rekenen van de projectgroep;
- Dit scenario voldoet naar mening van de projectgroep het beste aan de algemene doelstelling; versterken centrumfunctie en leefbaarheid beide kernen. Bovendien lijkt dit scenario ook realistisch.
- Het draagvlak voor dit scenario is getoetst en bevestigd door de deelnemers aan de versnellingskamers;
- Uit de slotbijeenkomsten met de dorpsbewoners blijkt dat nog verder geïnvesteerd moet worden in draagvlak voor het voorkeurscenario.
- Het voorkeurscenario wordt dan ook opgevat als een ontwikkelingsrichting en niet als blauwdruk.
- In het voorkeurscenario dient te worden uitgegaan van een nieuwe sportzaal (en geen sporthal) in De Mijlpaal.

5.2 Roadmap

Om tot uitvoering van het voorkeurscenario te komen is het zaak voor de projectgroep om de regie te behouden. Zonder sturing en bewaking van de gemeenschappelijk lijn zal niet het gewenste eindresultaat worden geboekt.

De projectgroep zet hiertoe de volgende vervolgstappen:

- Op bestuurlijk niveau worden aan de gemeente vervolgens de onderzoekresultaten gepresenteerd, inclusief een eerste financiële claim.
- Het voorkeurscenario wordt aangevuld met een globaal plan van aanpak (primaat zorg, onderwijs en bewegen & sport). Hierbij worden ook degenen benaderd die zich tijdens de versnellingskamers en slotbijeenkomsten hebben aangemeld om in de uitvoering een bijdrage te leveren.
- Tegelijkertijd wordt gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoering van het voorkeurscenario.
- Per thema worden zowel het 'laaghangend fruit' als de projecten voor de middellange termijn inzichtelijk gemaakt.
- Bijzondere aandacht is nodig voor de sportzaal én ruimtelijke en financiële uitwerking van het gehele voorkeurscenario.
- Ten behoeve van het draagvlak zal nog voor de zomer worden gestart met de uitvoering van het 'laaghangend fruit'.
- Tot slot wordt geadviseerd om de samenwerking tussen de leefbaarheidsgroepen, gemeente, themapartners rond dit voorkeurscenario vast te leggen (bv. middels een convenant).

BERGHAREN
UHC

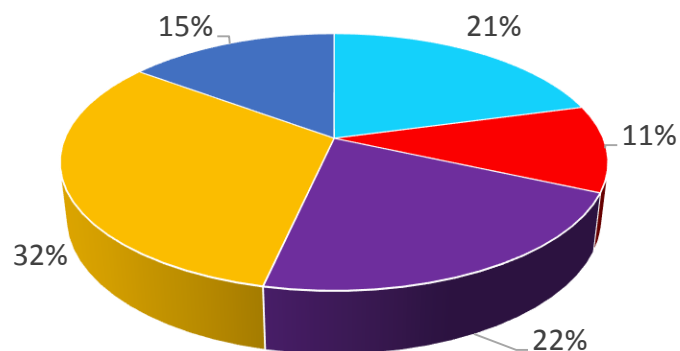
LEUR
WOEZIK

Bijlage 1 Resultaten eerste verkenning Bergharen en Hernen/Leur

Bevolkingssamenstelling

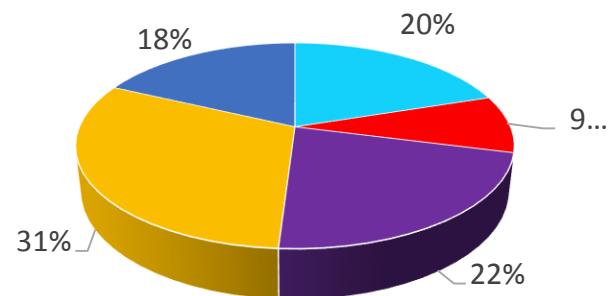
Peildatum 01-01-2015

Bergharen, 1850 inwoners

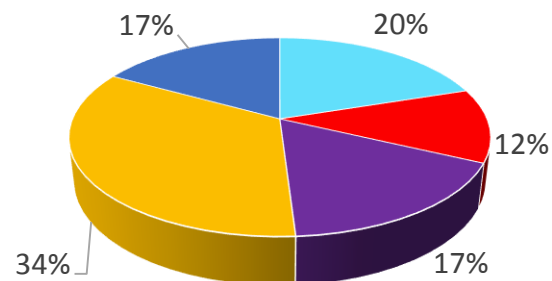
- Inwoners 0 tot 15 jaar:
- Inwoners 15 tot 25 jaar:
- Inwoners 25 tot 45 jaar:
- Inwoners 45 tot 65 jaar:
- Inwoners 65+:

Hernen, 850 inwoners

- Inwoners 0 tot 15 jaar:
- Inwoners 15 tot 25 jaar:
- Inwoners 25 tot 45 jaar:
- Inwoners 45 tot 65 jaar:
- Inwoners 65+:

Leur, 130 inwoners

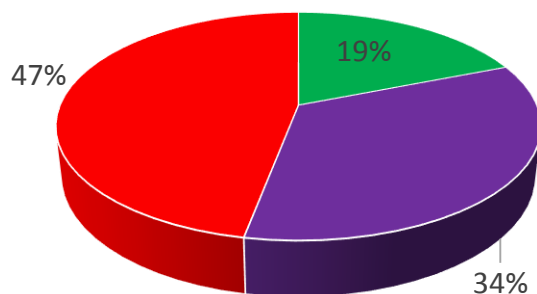

- Inwoners 0 tot 15 jaar:
- Inwoners 15 tot 25 jaar:
- Inwoners 25 tot 45 jaar:
- Inwoners 45 tot 65 jaar:
- Inwoners 65+:

Huishoudens

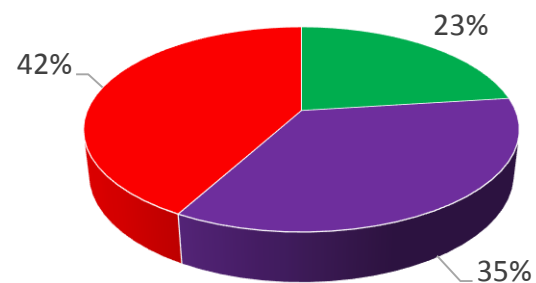
Peildatum 01-01-2015

Bergharen, 690 Huishoudens

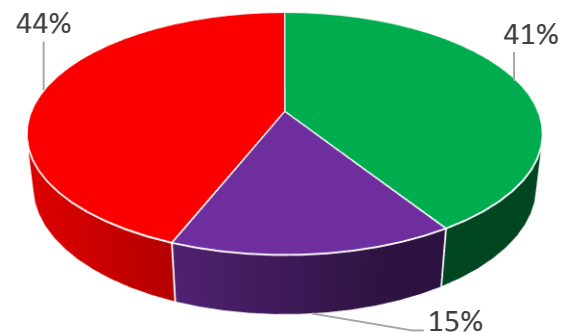
- Eenpersoonshuishoudens
- Huishouden zonder kinderen
- Huishouden met kinderen

Hernen, 330 Huishoudens

- Eenpersoonshuishoudens
- Huishouden zonder kinderen
- Huishouden met kinderen

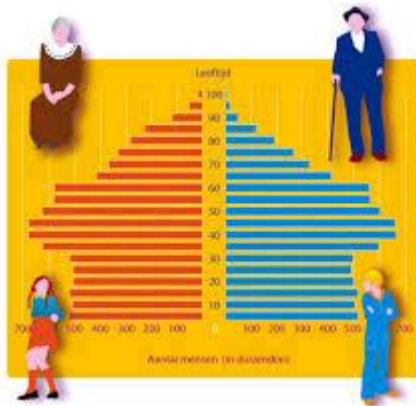
Leur, 55 Huishoudens

- Eenpersoonshuishoudens
- Huishouden zonder kinderen
- Huishouden met kinderen

Demografische ontwikkeling

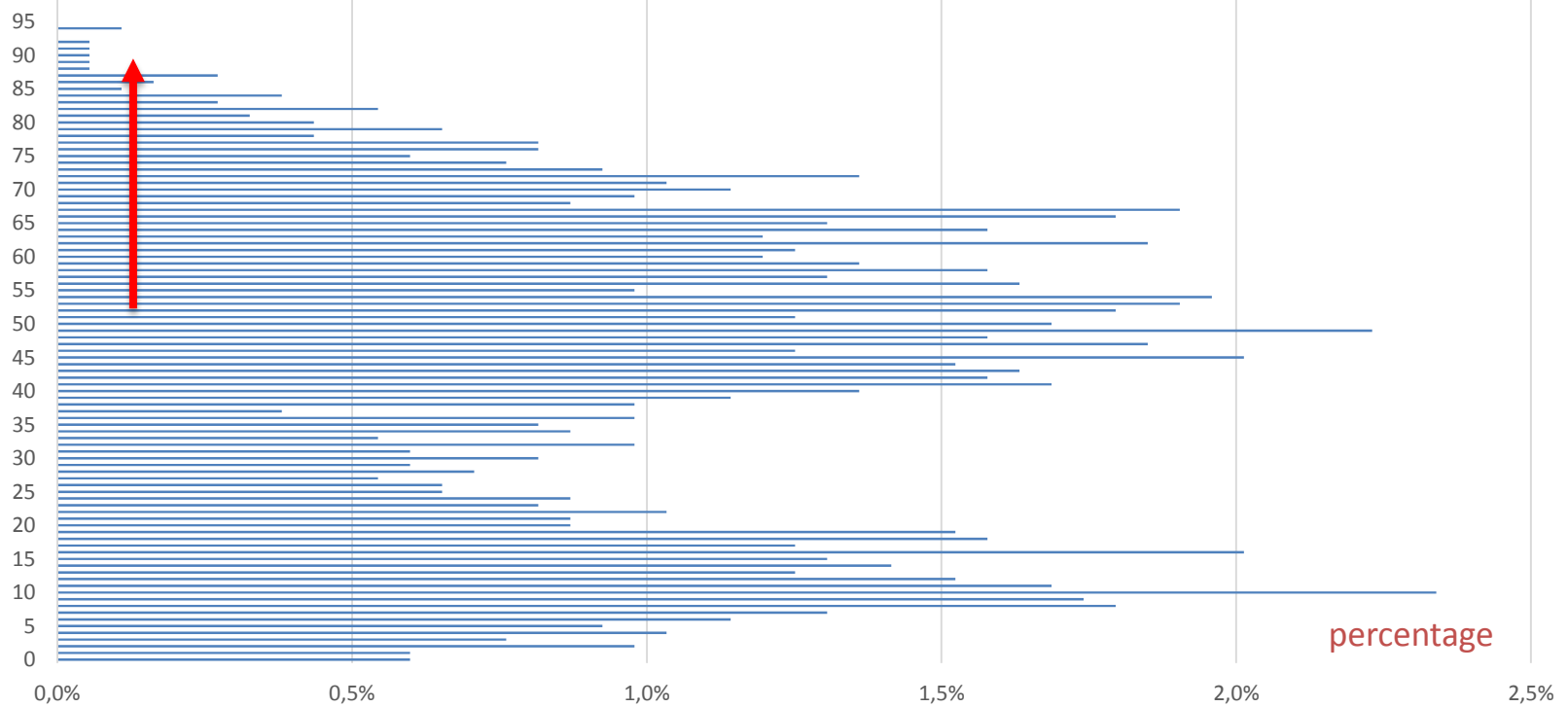
- T.o.v. 2008 (Semad rapport) zijn er flink wat verschuivingen in de leeftijdsopbouw te zien: De categorie 0-9 jaar neemt fors af (van 15,9 % naar 10,9%). De categorie vanaf 50 jaar en ouder neemt flink toe (van 33,9% naar 40,8%).
- De grijze druk is (vanwege de gevolgen) een belangrijk thema in onze aanpak.

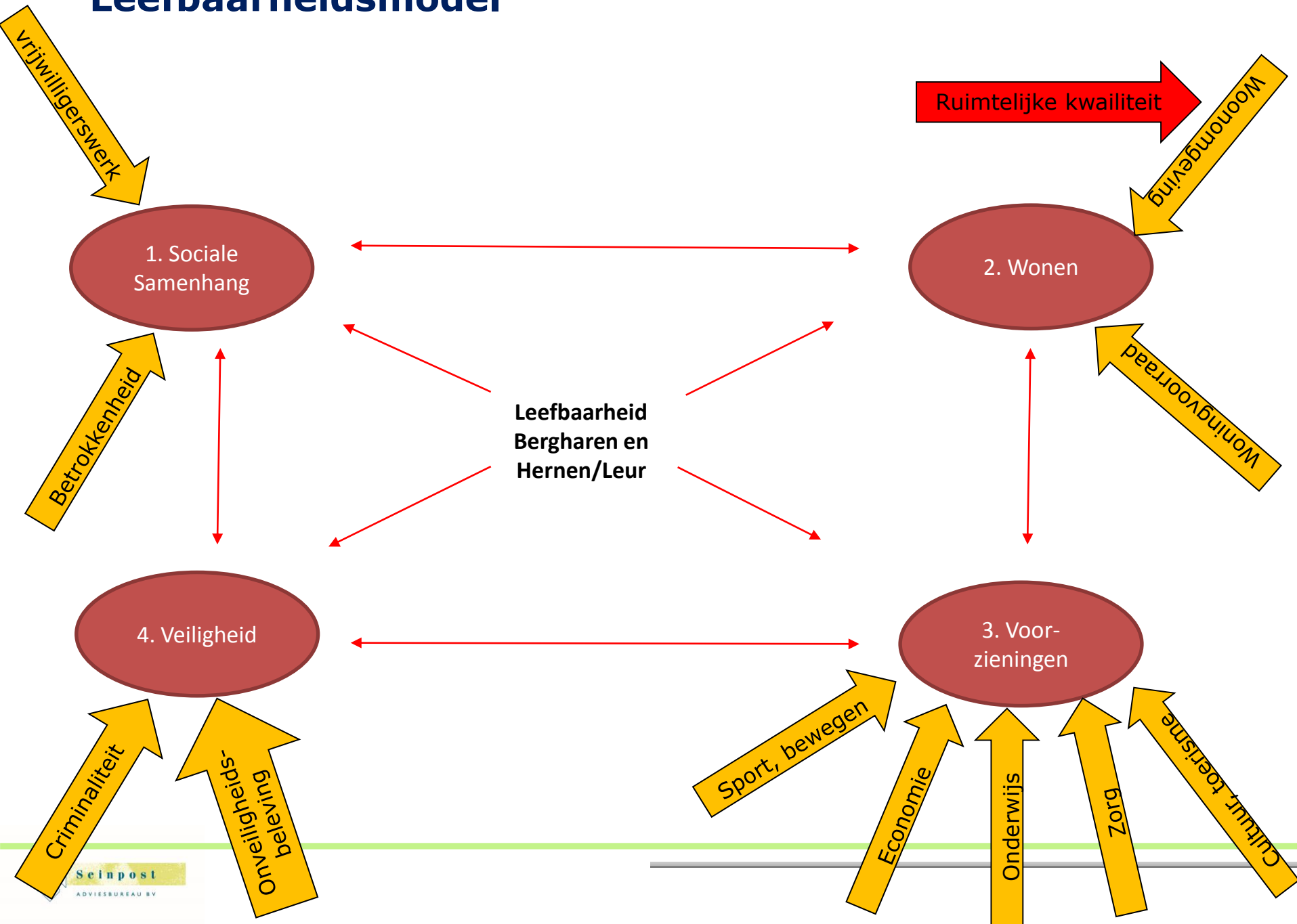
Vergrijzing Bergharen in beeld

Leeftijd

Bevolkingsopbouw Bergharen
Peildatum 01-01-2015

Leefbaarheidsmodel

1. Sociale Samenhang

Muziekvereniging,
koor

Geloofs-
gemeenschap

+/-10 sport-
verenigingen

Sterke Sociale Samenhang

Leefbaarheids-
groepen

Carnavals-
vereniging

Ondernemers-
vereniging

Senioren-
organisatie

Scholen

Dorpshuizen

2. Wonen

- **Woningaanbod**
- alleen beperkte en kleinschalige woningbouw:
 - In 2010 toevoeging van 32 woningen in **Bergharen** (zes huurwoningen, tien starterswoningen en zestien woningen in de vrije sector)
 - In **Hernen** sinds 2010 60 woningen toegevoegd (o.a. nieuwbouw Het hoge Rot)

- **Woonomgeving**
- Groen, matige centrumstructuur en matige entreefunctie

Bevolkingsprognose
gem. Wijchen

2014	41.035
2020	41.419
2025	41.303
2035	40.073

3. Voor- zieningen

Voorzieningen onder de loep

3. Voor- zieningen

Voorzieningen Sport en Bewegen

- Ruim sportaanbod, veelal gericht op beide kernen. Meer bundeling van de sporten is een realistisch scenario.

Bergharen	Hernen
Voetbalvereniging UHC (Bergharen, Hernen, Leur)	
Korfbalvereniging Fortuna '74 (Bergharen, Hernen, Leur)	
Tennisvereniging Harava (Bergharen, Hernen, Leur)	
Tweewielerclub HerBerg	
Tafeltennisvereniging Smash	
Biljathome Bergharen	
Gymclub éfkes d'r tegnaant (Gymzaal Bergharen)	
	Volleybalclub Hurry Up Hernen
Stichting Rijhal Bergharen	
	Gymzaal De Mijlpaal

'Burgemeester Verheijen opent op 13 juni de ontmoetingsplek 'de Uitloper' in Bergharen. Dit is een buitenplek op het voormalig korfbalveld waar sport, bewegen en ontspannen samen komen'

3. Voor- zieningen

Voorzieningen Zorg

- Basisaanbod reguliere zorg is in beide kernen aanwezig (huisarts, psycholoog, logopedist, fysiotherapeut). Zie
- Uitdaging richting toekomst is specialistische zorg en aangepast woningbestand
- Beperkt zorgaanbod in Kulturhus de Zandloper
- Extra zorgvoorzieningen verdienen een belangrijke plek in de uit te werken scenario's!

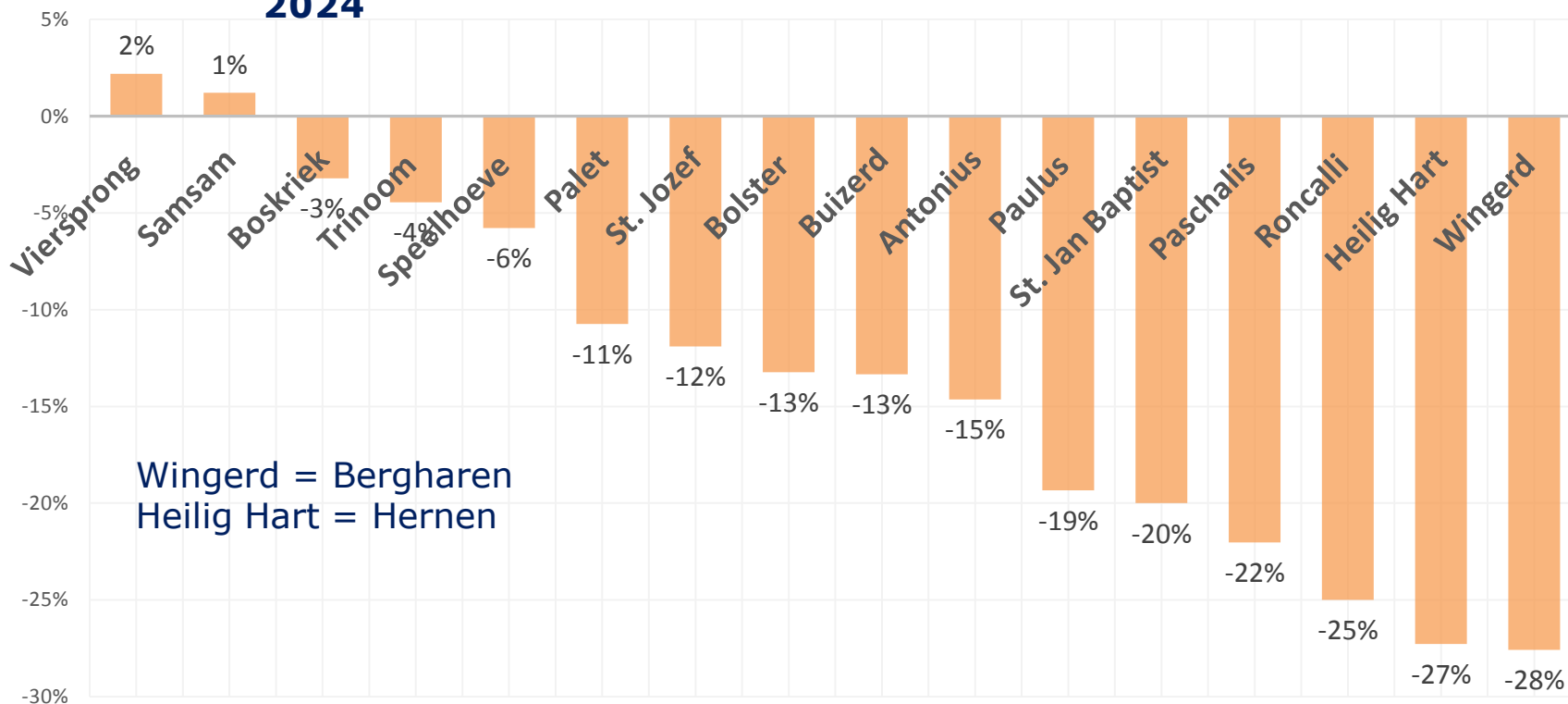
Caris Psychologie
Hernen

3. Voor- zieningen

Voorzieningen Onderwijs

- Basisonderwijs in beide kernen onder druk!

Relatieve stijging/daling scholen gemeente Wijchen tot 2024

3. Voor- zieningen

Voorzieningen Cultuur, Recreatie & Toerisme

Voldoende trekpleisters rondom Bergharen en Hernen, maar geen goede verbinding met de kernen voor toerisme. Dorpscentrum is niet aantrekkelijk genoeg voor toerist (Dorpsplan).

Cultuur

- Verschillende culturele activiteiten, veelal vanuit de Zandloper

Bed & Breakfast

- De Donk
- De Hebkesberg
- De Lavendelhoeve
- Onder de Bomen
- Molen de verrekijker (vakantiehuis)

Toerisme

- Land van Maas en Waal
- Visvijvers De Forel
- Mariakapel Bergharen
- de Groene Heuvels
- VVV Arnhem-Nijmegen / Land van Maas en Waal
- Bezoekerscentrum Land van de Heerlijkheden
- Er op uit in Hernen en Leur
- Geldersch Landschap en Kasteelen

Campings

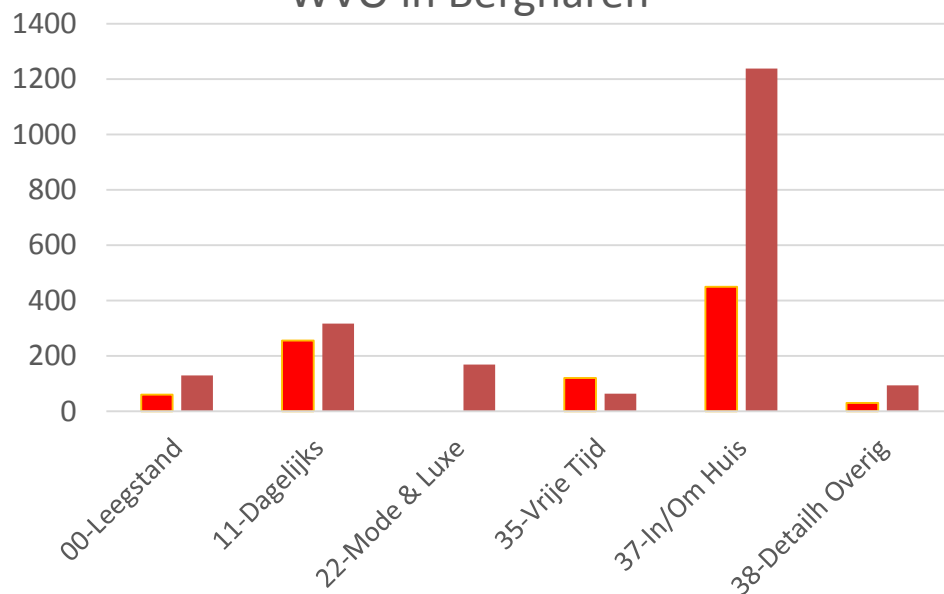
- De Morgenster
- De Tolbrug
- De Groene Heuvels (vakantiepark met camping)

3. Voor- zieningen

Voorzieningen Economie & Ondernemen

- Mogelijkheid tot verplaatsen of toevoegen van winkelvloeroppervlak (WVO) in een MFA worden onderzocht in het traject
- Nabijheid van economische voorzieningen worden belangrijker bij een gemeenschap die vergrijst

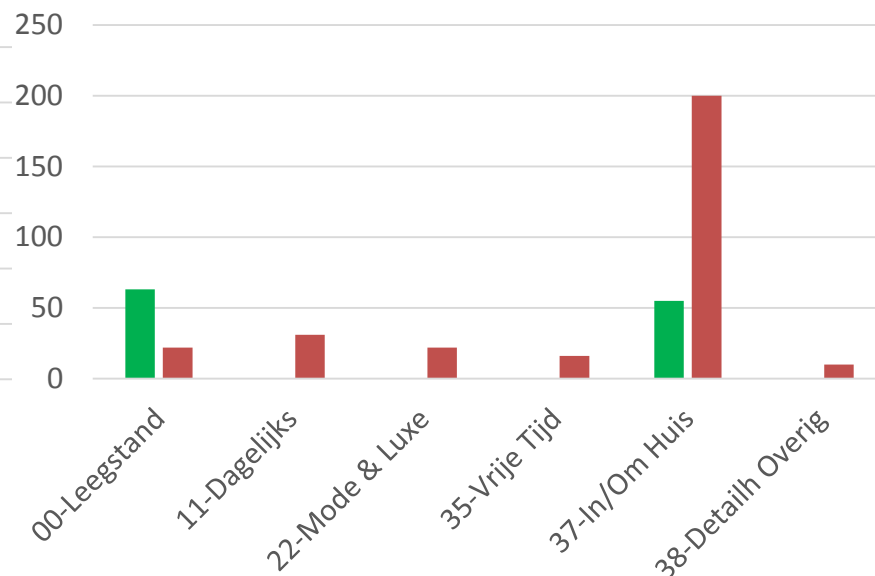
WVO in Bergharen

■ Bergharen

■ 001500 <= Inwklasse <002000

WVO in Hernen

■ Hernen

■ 000000 <= Inwklasse <001000

4. Veiligheid

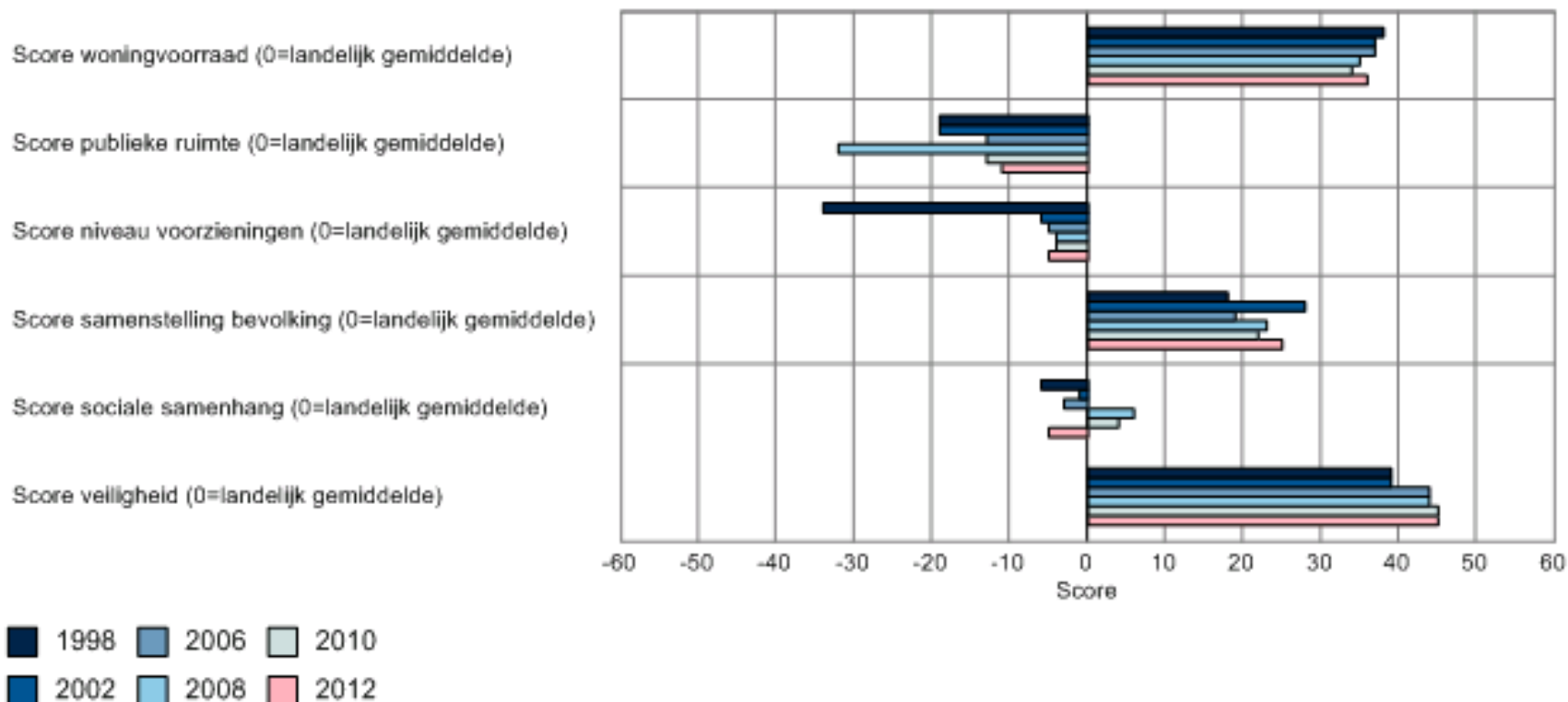
- Bewoners beschouwen beide kernen als erg veilig
- We meten o.b.v. indicatoren als:
 - Verloedering
 - Diefstal
 - Hangroepen
 - Geweld
 - Overlast
 - Verkeer
 - Algemeen veiligheidsgevoel

4. Veiligheid

Leefbaarheid in Bergharen

De Leefbaarometer geeft de leefbaarheidssituatie van gebieden weer.

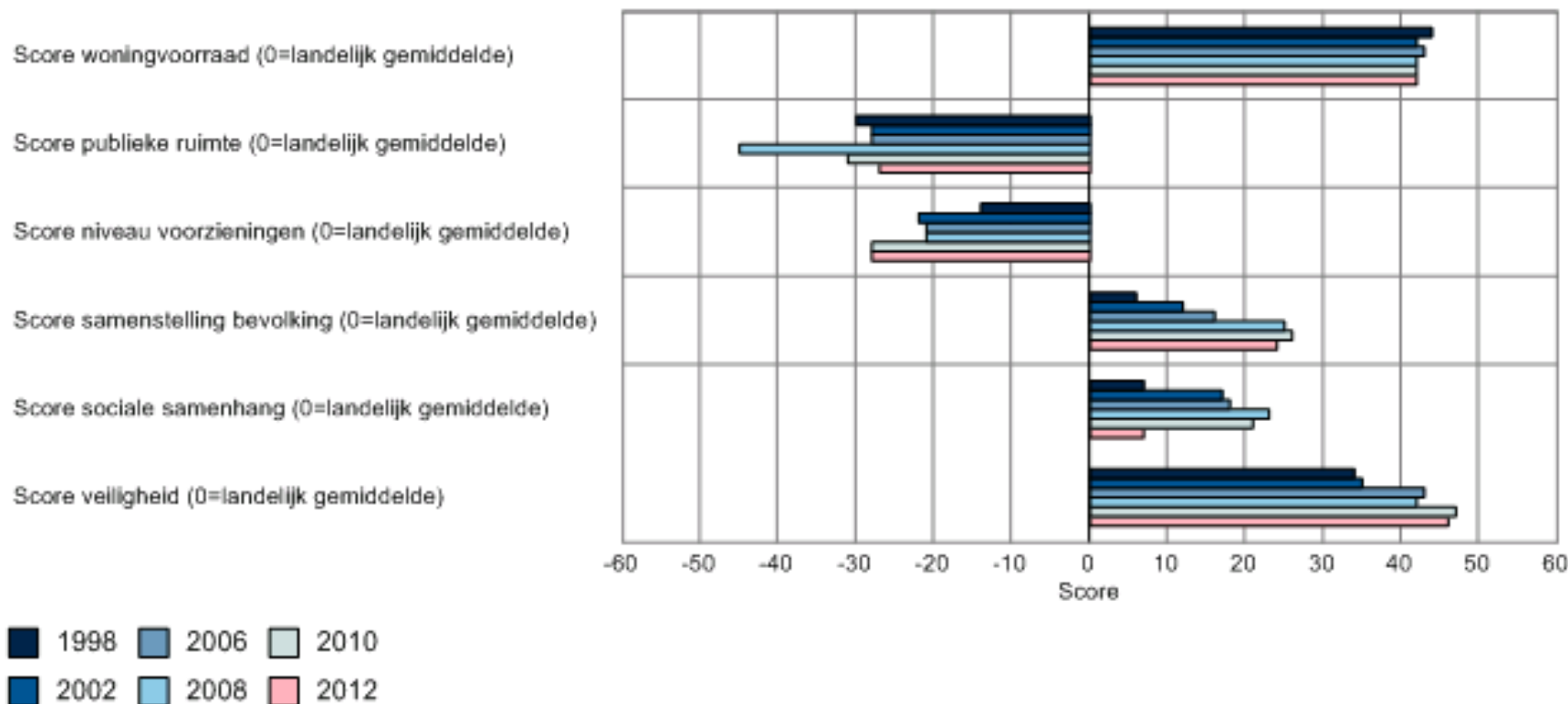

Bron: leefbaarometer

4. Veiligheid

Leefbaarheid in Hernen

T.o.v. Bergharen scoren de dimensies 'publieke ruimte' en 'voorzieningen' lager in Hernen. De sociale samenhang wordt iets beter beoordeeld in Hernen

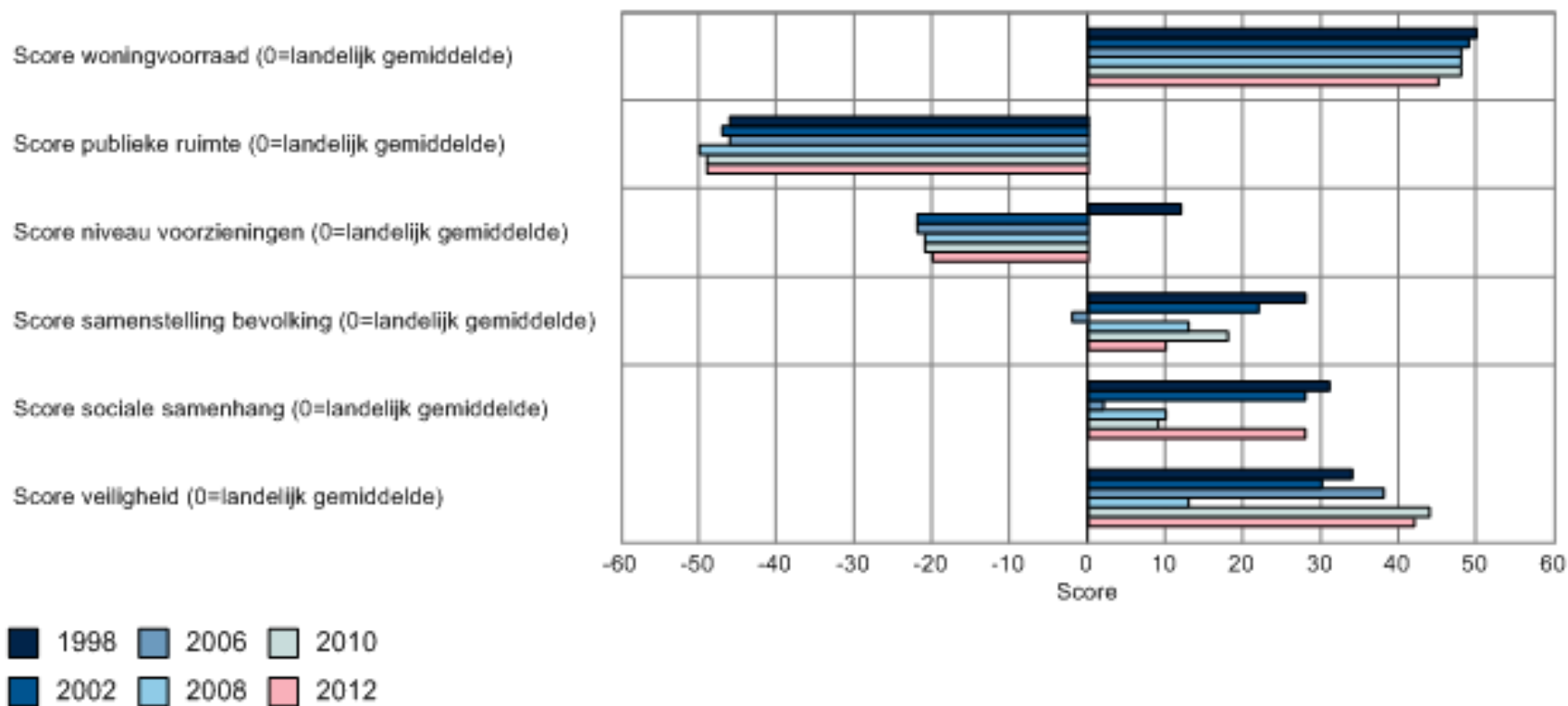

Bron: leefbaarometer

4. Veiligheid

Leefbaarheid in Leur

T.o.v. Bergharen en Hernen scoort de dimensies 'publieke ruimte' met name lager dan in de andere kernen.

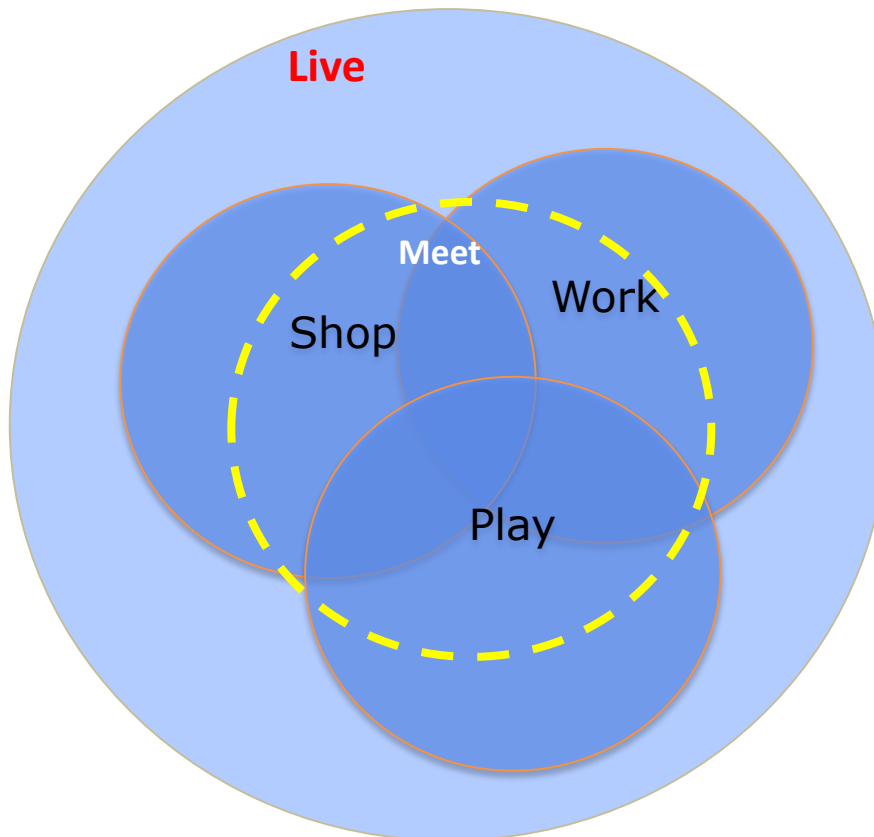

Bron: leefbaarometer

Bijlage 2 Best Practices

Best Practices

- Trend: voorzieningen onder 1 dak

“Ût Turp, gemak onder één dak”

- Dorpsservicepunt in Gassel, nieuwe ontmoetingsplek voor het dorp

Voorzieningen:

- Cafetaria
- Dorpsswinkel
- Bieb
- Spreek en behandelruimtes voor zorgfuncties
- Prikpost
- Kappers
- Lichte horeca, koffiecorner
- Koopappartementen

Kulturhus Borne

- Filmhuis, VVV, Muziek, Theater, Bieb, Welzijn, Kinderen etc.

DE TWENTSE COURANT/STADIA - 15/05/2013 10:08:14

BOERNE 13

Kulturhus doet het erg goed

Het kulturhus van Borne draait zo goed dat het inmiddels een voorbeeldfunctie in het land heeft.

BOERNE - Veel gemeenten in het land kunnen erom streven het land van Borne te kopiëren. Het is de enige gemeente in Nederland die alle diensten van de staat, van de bibliotheek tot de politie, in één gebouw heeft. Het is de enige gemeente in Nederland die alle diensten van de staat, van de bibliotheek tot de politie, in één gebouw heeft. Het is de enige gemeente in Nederland die alle diensten van de staat, van de bibliotheek tot de politie, in één gebouw heeft.

Binnen het huis van de Kulturhus zit een kleine markt. Daar is de Borne aanpak uitgegleden van andere kulturhusen.

Pluim van de minister

Gemeenten die alle diensten van de staat in één gebouw hebben, zoals Borne, zijn er heel weinig. Het is de enige gemeente in Nederland die alle diensten van de staat, van de bibliotheek tot de politie, in één gebouw heeft. Het is de enige gemeente in Nederland die alle diensten van de staat, van de bibliotheek tot de politie, in één gebouw heeft.

Theater	KIDS	KULTURHUS BORNE - OVER ONS	Filmhuis	Bibliotheek
Muziekschool Borne	Welzijnswerk	VVV Uitbureau Borne	Kulturhus Specials	Tweedehandsbeurs Kulturhus
Glenstaff Barcafé	Bureau Vrijwilligerswerk Borne	Historisch Informatie Punt: HIP	Maatschappelijk Stage (MaS)	ROC van Twente
RTV Borne	Steunpunt Mantelzorg Borne	Welzijn Ouderen Borne	MEE Twente	Huiswerk begeleiding Borne
Vrouwenkoor Cantabile	Loketten & Spreekuren	Overige organisaties	Carintreggeland	

Kulturhus Hasselo

- Kulturhus met wijkfunctie in Hengelo.
- Prikpost, Trombosedienst, Bieb, Wijkinfopunt, Speel-o-theek, Peuterspeelzaal, Sporthal.

Kulturhus Hoge Hexel

Ontmoeting

Duurzaamheid

Sport en Spel

Het Kulturhus Hoge Hexel is sinds januari 2009 open. Het Kulturhus is een multifunctioneel centrum, waarin verschillende functies, zoals sport, cultuur, onderwijs, gezelligheid, etc. samenkomen. Verschillende verenigingen en instanties maken gebruik van het Kulturhus. Zo worden er door Sporting Hoge Hexel verschillende sporten, zoals zaalvoetbal, volleybal, gym, callanetics, etc. uitgeoefend in het Kulturhus. De kerk en de school maken gebruik van verschillende ruimtes in het Kulturhus voor vergaderingen, bijeenkomsten, sport en spel, etc. De peuterspeelzaal zit in het Kulturhus. Er wordt gebiljart door de biljartvereniging. Vanuit Stichting de Welle en de ouderencommissie worden er verschillende activiteiten voor ouderen ontplooid. Verder maken organisaties als het Plaatselijk Belang, Hexel on Wheels en het Oranje Comité veelvuldig gebruik van het Kulturhus voor vergaderingen en activiteiten. In het Kulturhus Hoge Hexel is bijna iedere dag wel wat te doen.

Kulturhus de Breehoek, Scherpenzeel

- Congressen, Workshops, Exposities, Horeca, Sport, Zaalverhuur

[home](#)

[nieuws](#)

[kalender](#)

[faciliteiten](#)

[over ons](#)

[contact](#)

volg ons via

 [breehoekkulturhus](#)

Zat 22 okt Rop Janze speelt 'Yurukultuk' naar het boek Het leven is yurukultuk van Remco

Kalender

MA 22 10 Rop Janze speelt 'Yurukultuk' Een voorstelling rond het boek Het leven is yurukultuk. Remco Campert's debuutroman... 2011 lees verder >	ZA 17 10 Programma herfstvakantie Vrijdag 14 oktober "Kees & Koos" speelt: Sambal bij? Om 16.00 uur is... 2011 lees verder >	VR 20 09 Paul dans sa vie Op dinsdag 20 september om 19.30 uur wordt in Kulturhus de Breehoek... 2011 lees verder >
MA 10 09 Open monumentendag in het kulturhus Op zaterdag 10 september is het voor de vijfde keer Open Monumentendag... 2011 lees verder >	DI 02 09 Kleutermuziek Op vrijdag 2 september om 14.00 uur is er weer kleutermuziek in... 2011 lees verder >	WO 01 09 Nieuws uit de bibliotheek Kleutermuziek De vakantie is weer voorbij. Tijd voor Kleutermuziek. Op vrijdagmiddag 2... 2011 lees verder >

Borchuus Kulturhus, Varsseveld

- De stichting heeft ten doel om vanuit het "Borchuus" een Kulturhus te ontwikkelen voor inwoners, bedrijven, verenigingen, stichtingen en instellingen in Varsseveld en omgeving met een breed geïntegreerd aanbod op het gebied van dienstverlening, zorg, educatie, welzijn en cultuur.

Kulturhus De Borg, Babberich

Ruim aanbod in vernieuwd Kulturhus de Borg in Babberich.

NIEUW
in Babberich
SAMEN ETEN
in Kulturhus De Borg

Vaste activiteiten in Kulturhus De Borg				
	Dag	Activiteit	Plaats	Tijdstip
	Maandag	Yoga-les	Vergaderzaal	09:00 - 10:15
	Maandag	Repetitie Drumfanfare St. Jan	Grote zaal	19:30 - 21:30
	Maandag	Tafeltennisvereniging SHOT Trainingsavond	Gymzaal	20:00 - 21:30
	Dinsdag	Yoga-les voor ouderen	Vergaderzaal	09:30 - 10:45
	Dinsdag	Open tafel Caleidoz	Foyer	12:00 - 13:00
		Twee-wekelijks op de oneven weken		
		Opgave vooraf telefonisch op telnr. 246994		
	Dinsdag	Kaartmiddag KBO	Foyer	13:00 - 17:00
	Dinsdag	Aerobic	Gymzaal	19:15 - 20:15
	Dinsdag	Stichting Jeugd en Jongeren	Vergaderzalen	18:15 - 19:30
	Dinsdag	Yoga-les	Vergaderzaal	20:00 - 21:15
	Woensdag	Computerbegeleiding	Foyer	13:30 - 16:00
	Woensdag	Toneelvereniging DVS	Grote zaal	20:00 - 22:30
	Woensdag	Dansgarde De Schuimneuzen	Grote zaal	20:00 - 22:00
	Donderdag	Tafeltennisvereniging SHOT Trainingsavond	Gymzaal	20:00 - 23:00
	Donderdag	Dansgarde De Schuimneuzen	Grote zaal	18:30 - 21:00
	Vrijdag	Seniorengym Caleidoz	Gymzaal	11:30 - 12:15
	Zaterdag	Repetitie Harmonie St. Franciscus	Grote zaal	16:00 - 20:00
	Zaterdag	Repetitie jeugd Drumfanfare St. Jan	Vergaderzalen	10:30 - 12:00

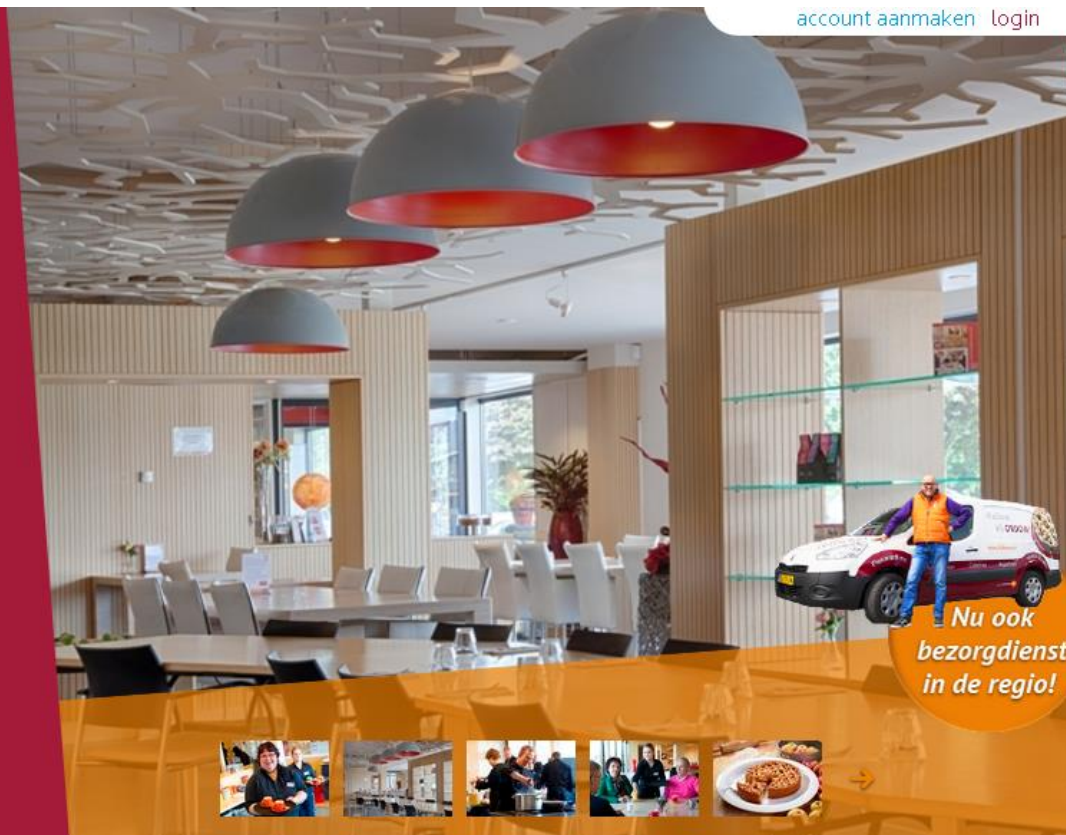
Droom, Elst

[account aanmaken](#) [login](#)

direct
reserveren
of bestellen

lunch
vergaderen?
appeltaart!
flexplek?

Nu ook
bezorgdienst
in de regio!

Ut Huus, Olst, Wijhe

HOME SITEMAP ZOEKEN CONTACT DISCLAIMER RSS

Locaties

Holstohus
SPOC Wijhe
Zaalverhuur
Infocentrum IJssel
Film

Organisatie

Kultuurvisie in de praktijk
samenwerken en advies

Informatie

Over hoe wij werken,
waar ons werk uit bestaat,
direct contact met ons
en de routebeschrijving
Nieuwsbrief kultuurhus

Aanmelden Nieuwsbrief Nieuws

Filmhuis Holstohus vrijdag 27 maart

18.30 uur - Loenatik, te gek! Een leuke familiefilm, geschikt voor alle leeftijden. 20.30 uur - Pride, een heerlijke feel-good-film over homo-activisten uit Londen.

De Bende van Beuving - Skoren

'Skoren' is een cabaretesk muziektheaterprogramma van Ernest Beuving, zijn band en zangkoor 'Nobiz' uit Olst. Muziek en cabaret.

2 Exposities Holstohus

13 maart t/m 25 april expositie in het Holstohus van de tatoeëerder Herco Roelofs uit Olst en op de tweede verdieping een foto-expositie "Samen zijn we Overijssel"

Nieuw jasje kulturhusconcept

Het Holstohus bestaat dit jaar 10 jaar, een plek in het hart

HOLSTOHUS ZAALVERHUUR

FlexPlek
Flexplekken Olst-Wijhe

Eetcafé Infocentrum

Dagje Duurzaam Dorp

AGENDA

promo locaties
Angelieke Huisman

infocentrum
leven
den nul

ut Huus

- Ruim aanbod van diensten
- Sport, Cultuur, Verhuur, Kennisdeling, Horeca, Burgerinitiatieven, Vrijwilligerswerk, etc.

